

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

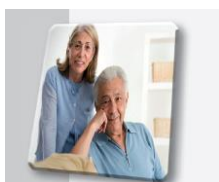
**RAPORT Z MONITORINGU
ŚWIĘTOKRZYSKIEGO PROGRAMU
NA RZECZ OSÓB STARSZYCH ZA 2016 ROK**

KIELCE, KWIECIEŃ 2017 R.

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie.....	3
2. Metodologia monitoringu realizacji programu	3
3. Problem demograficznego starzenia się społeczeństwa w regionie świętokrzyskim... ..	4
4. Wsparcie seniorów w obszarze ochrony zdrowia	12
5. Wsparcie seniorów w obszarze działań samorządów gminnych i powiatowych.....	17
5.1. Działania podejmowane przez samorzady gmin regionu świętokrzyskiego.....	22
5.2. Działania podejmowane przez powiaty regionu świętokrzyskiego	43
6. Działania Samorządu Województwa na rzecz osób starszych.....	50
7. Podsumowanie	56
8. Rekomendacje	57
9. Załącznik I- Rozmieszczenie infrastruktury dedykowanej seniorom w regionie świętokrzyskim w powiatach	62
10. Załącznik II- Wykaz placówek świadczących pomoc osobom starszym z terenu województwa świętokrzyskiego.....	63
11. Spis tabel, map i wykresów.....	75

WPROWADZENIE

Procesy społeczno - demograficzne zachodzące w regionie świętokrzyskim, których efektem jest m.in. zwiększenie udziału osób w wieku poprodukcyjnym w populacji regionu, skłoniły władze regionu świętokrzyskiego do opracowania i wdrożenia „Świętokrzyskiego programu na rzecz osób starszych do roku 2020”, który jest programem fakultatywnym. Program wyznacza kierunki działań w regionalnej polityce społecznej na rzecz seniorów. Zadaniem Programu jest również inspirowanie do podejmowania określonych w nim działań na rzecz seniorów na poziomie samorządów powiatowych oraz gminnych. Bez zaangażowania poszczególnych szczebli samorządów niemożliwy jest sukces w realizacji celów Programu.

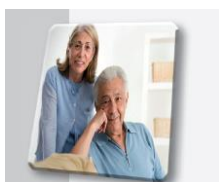
Rok 2016 to drugi rok realizacji „Świętokrzyskiego programu na rzecz osób starszych do roku 2020”. W okresie luty-marzec 2017 r. w Regionalnym Ośrodku Polityki Społecznej dokonano monitoringu realizacji Programu za rok 2016. Monitoring realizowany jest poprzez stały i systematyczny proces zbierania i analizowania wyselekcjonowanych danych ilościowych oraz jakościowych, pozwalający na opisanie aktualnego stanu realizacji jego założeń, ukazuje on kształtujące się aktualnie postępy w jego realizacji, a także to, czy zakładane rezultaty są osiągnięte zgodnie z wcześniej założonym planem. Ponadto raport z monitoringu poszerzony jest o analizę sytuacji demograficznej w poszczególnych gminach regionu.

II. METODOLOGIA MONITORINGU REALIZACJI PROGRAMU

W ramach przeprowadzonego monitoringu zostały:

- zebrane dane nt. przyjętych w programie celów,
- dokonano analiz jakościowych i ilościowych wybranych wskaźników,
- przygotowywano raport z realizacji programu obrazujący stopień jego wdrożenia,
- zaplanowano zmiany w programie.

Na potrzeby pozyskania danych do monitoringu opracowane zostało narzędzie badawcze w postaci kwestionariusza ankiety. Ankieta skierowana została do ośrodków pomocy społecznej oraz powiatowych centrów pomocy rodzinie z terenu województwa

świętokrzyskiego jako koordynatorów i realizatorów polityki społecznej na obszarze swojej właściwości terytorialnej. W badaniu ankietowym udział wzięły wszystkie ww. instytucje. Ponadto na potrzeby monitoringu pozyskane zostały dane z Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia w Kielcach oraz dane pochodzące z zasobów Głównego Urzędu Statystycznego.

Raport z monitoringu „Świętokrzyskiego programu na rzecz osób starszych do 2020 roku” stanowi analiza danych obrazujących najważniejsze inicjatywy oraz przedsięwzięcia podjęte przez realizatorów w zakresie wsparcia osób starszych w regionie. Monitoring opiera się na analizie porównawczej wskaźników, dobranych odpowiednio do poszczególnych celów szczegółowych, a w szczególności do działań im podporządkowanych.

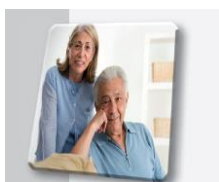
III. PROBLEM DEMOGRAFICZNEGO STARZENIA SIĘ SPOŁECZEŃSTWA W REGIONIE ŚWIĘTOKRZYSKIM

Współczesne społeczeństwo polskie charakteryzuje się dynamicznymi zmianami w strukturze demograficznej ludności. Ze względu na dwa współwystępujące zjawiska: niski wskaźnik dzietności oraz wydłużającą się długość życia, rośnie udział osób starszych (60+) w populacji. Należy przyjąć obecny i przyszły stan demograficzny kraju, jako nieunikniony oraz potraktować go jako wyzwanie, będące jednocześnie szansą do wykorzystania w rozwoju polityki społecznej, w tym polityki senioralnej państwa.

Według prognoz demograficznych Głównego Urzędu Statystycznego do 2050r. wystąpi znaczny wzrost osób w wieku poprodukcyjnym w populacji województwa świętokrzyskiego.

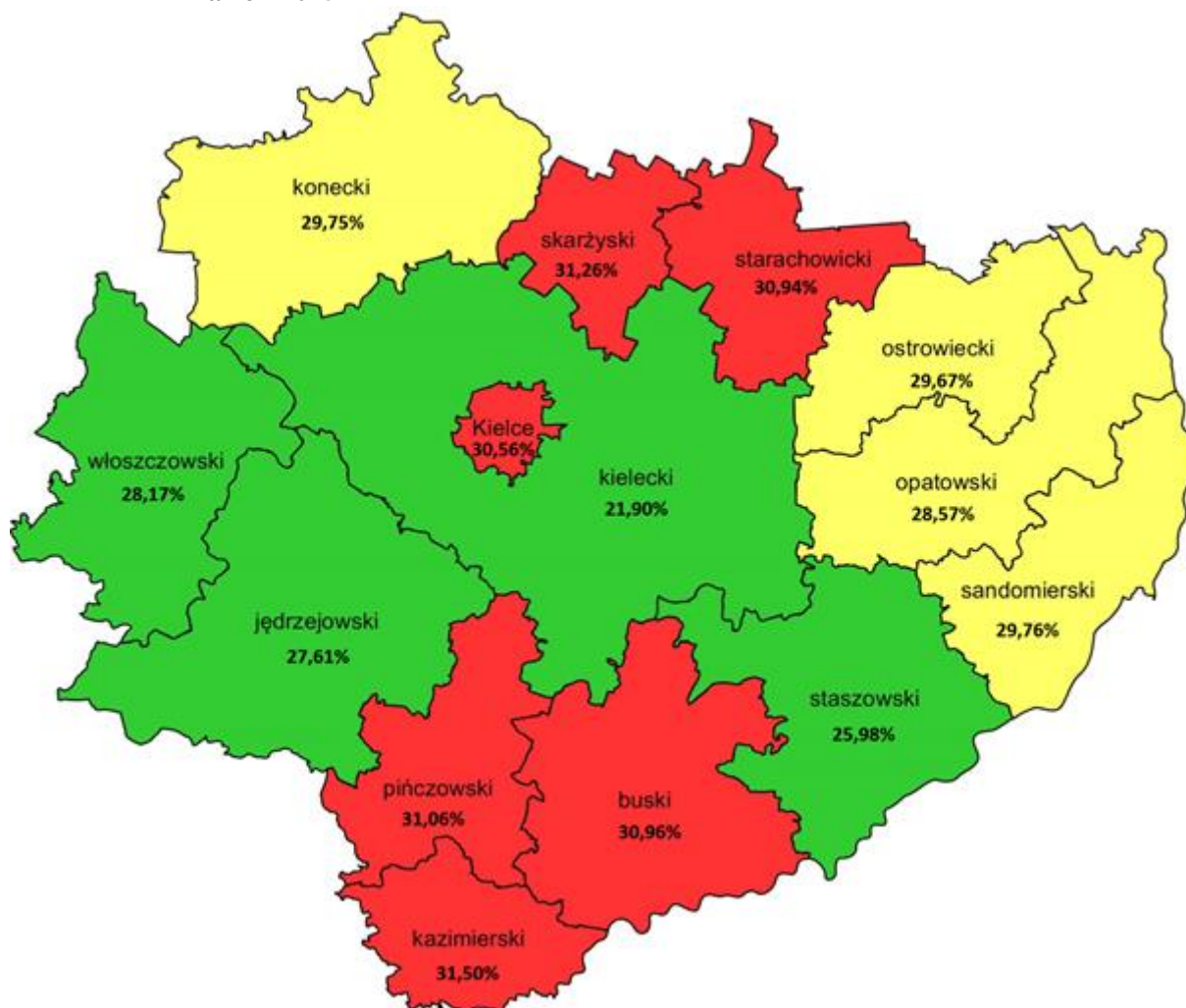
Do końca horyzontu prognozy (2050r.) spodziewany jest przyrost osób w wieku po-produkcyjnym o 19% w miastach, nieco mniej na wsi – o 16,8%. W rezultacie udział osób starszych przekroczy 30% na obszarach wiejskich, natomiast w miastach zbliży się do 35%.¹

¹ Sytuacja demograficzna osób starszych i konsekwencje starzenia się ludności Polski w świetle prognozy na lata 2014-2050, GUS, Warszawa, listopad 2014

Dane dotyczące starości demograficznej ludności województwa świętokrzyskiego w poszczególnych powiatach mierzonej udziałem ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności prezentuje mapa 1.

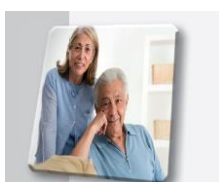
Mapa 1. Seniorzy 65+ w województwie świętokrzyskim na podstawie danych GUS za rok 2015

Legenda

- umiarkowany
- wysoki
- bardzo wysoki

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie danych GUS.

W 2015 roku liczba osób w wieku 65+ wyniosła **357 432** osób, co stanowi **28,43%** ogółu mieszkańców regionu i jest to więcej o 6 124 osoby w porównaniu do roku 2014 (wzrost o 0,62%). Na potrzeby analizy przyjęto trzy poziomy procentowego udziału seniorów w populacji: stopień **umiarkowany** nie przekracza średniej regionu, **wysoki** nie przekracza 30%, natomiast **bardzo wysoki** to udział osób starszych przekraczający 30% ogółu populacji.

W skali całego regionu obserwujemy systematyczny wzrost odsetka osób w wieku poprodukcyjnym w populacji. Sytuacja ta występuje we wszystkich powiatach naszego regionu.

Największy udział osób w wieku 65+ w stosunku do liczby mieszkańców odnotowano w powiatach: **starachowickim, buskim, skarżyskim, pińczowskim, kazimierskim oraz mieście Kielce**. Najmniej osób starszych w ogólnej liczbie mieszkańców obserwujemy w powiecie: **kieleckim, staszowskim, jędrzejowskim oraz włoszczowskim**. Warto również zauważyć, iż ponad 63,57% osób po 65 r.ż. w regionie świętokrzyskim stanowią kobiety (feminizacja starości).

Świętokrzyskie gminy w których odnotowano najwyższy odsetek osób w wieku powyżej 65 r.ż w populacji to: Działoszyce (37,41%) i Radków (36,57%).

Największy wzrost udziału osób starszych w populacji odnotowano w Ostrowcu Świętokrzyskim (wzrost o 1,25%) oraz w Sandomierzu (o 1,24%). W 18 gminach zauważalny jest spadek liczby osób starszych w porównaniu do 2014 roku, największy spadek w gminie Łączna (o 2,59%).

Szczegółowe dane dotyczące udziału seniorów w populacji w poszczególnych gminach w latach 2012-2015 z uwzględnieniem zmiennej płci przedstawia Tabela 1.

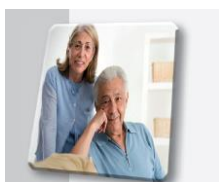
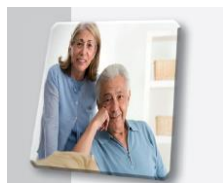

Tabela 1. Seniorzy 65+ w województwie świętokrzyskim według gmin i powiatów na podstawie danych GUS w latach 2012-2015

Gminy	Liczba mieszkańców				Mężczyźni 65+				Kobiety 65+				Seniorzy ogółem				% udziału seniorów			
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
Busko-Zdrój	32899	32825	32889	32767	3355	3481	3573	3646	5646	5752	5860	6049	9001	9233	9433	9695	27,36	28,13	28,68	29,59
Gnojno	4561	4549	4514	4459	558	543	557	545	884	874	876	879	1442	1417	1433	1424	31,62	31,15	31,75	31,94
Nowy Korczyn	6289	6245	6215	6158	761	749	772	765	1377	1368	1356	1344	2138	2117	2128	2109	34,00	33,90	34,24	34,25
Pacanów	7720	7639	7597	7481	943	941	941	917	1690	1664	1691	1702	2633	2605	2632	2619	34,11	34,10	34,65	35,01
Solec Zdrój	5111	5093	5079	5068	544	540	543	567	964	955	971	945	1508	1495	1514	1512	29,50	29,35	29,81	29,83
Stopnica	7819	7810	7771	7744	860	875	896	900	1447	1455	1447	1444	2307	2330	2343	2344	29,51	29,83	30,15	30,27
Tuczępy	3793	3788	3758	3780	418	419	430	432	670	687	697	722	1088	1106	1127	1154	28,68	29,20	29,99	30,53
Wiślica	5742	5642	5627	5611	687	667	654	645	1149	1131	1117	1120	1836	1798	1771	1765	31,97	31,87	31,47	31,46
RAZEM POWIAT	73934	73591	73450	73068	8126	8215	8366	8417	13827	13886	14015	14205	21953	22101	22381	22622	29,69	30,03	30,47	30,96
Imielno	4456	4453	4470	4450	490	495	511	499	859	855	838	840	1349	1350	1349	1339	30,27	30,32	30,18	30,09
Jędrzejów	28972	28837	28709	28584	2788	2856	2954	3068	4493	4619	4761	4874	7281	7475	7715	7942	25,13	25,92	26,87	27,78
Małogoszcz	11788	11749	11698	11670	1004	1041	1061	1079	1520	1563	1594	1606	2524	2604	2655	2685	21,41	22,16	22,70	23,01
Nagłowice	5173	5176	5132	5064	622	620	619	626	928	914	904	901	1550	1534	1523	1527	29,96	29,64	29,68	30,15
Oksa	4695	4690	4662	4610	542	541	546	542	874	860	856	856	1416	1401	1402	1398	30,16	29,87	30,07	30,33
Sędziszów	12932	12906	12834	12681	1149	1250	1292	1279	1973	1974	1936	2002	3122	3224	3228	3281	24,14	24,98	25,15	25,87
Słupia	4381	4359	4368	4381	516	511	519	534	794	805	813	826	1310	1316	1332	1360	29,90	30,19	30,49	31,04
Sobków	8495	8519	8538	8536	763	784	799	799	1309	1296	1288	1325	2072	2080	2087	2124	24,39	24,42	24,44	24,88
Wodzisław	7393	7298	7224	7165	906	918	916	920	1511	1486	1490	1484	2417	2404	2406	2404	32,69	32,94	33,31	33,55
RAZEM POWIAT	88285	87987	87635	87141	8780	9016	9217	9346	14261	14372	14480	14714	23041	23388	23697	24060	26,10	26,58	27,04	27,61
Bejsce	4252	4222	4203	4174	511	520	522	541	906	903	908	923	1417	1423	1430	1464	33,33	33,70	34,02	35,07
Czarnocin	3985	3945	3901	3879	482	469	472	474	806	802	787	773	1288	1271	1259	1247	32,32	32,22	32,27	32,15
Kazimierza Wlk.	16774	16591	16503	16426	1851	1817	1850	1861	3061	3040	3074	3088	4912	4857	4924	4949	29,28	29,27	29,84	30,13
Opatowiec	3470	3458	3400	3352	423	416	445	438	710	714	717	709	1133	1130	1162	1147	32,65	32,68	34,18	34,22
Skalbierz	6794	6727	6682	6618	759	758	769	786	1261	1246	1262	1260	2020	2004	2031	2046	29,73	29,79	30,40	30,92
RAZEM POWIAT	35275	34943	34689	34449	4026	3980	4058	4100	6744	6705	6748	6753	10770	10685	10806	10853	30,53	30,58	31,15	31,50

KIELCE	200938	199870	198857	198046	21090	21824	22576	23335	33696	34745	36024	37189	54786	56569	58600	60524	27,27	28,30	29,47	30,56
Bieliny	10131	10149	10171	10213	718	721	742	753	1231	1231	1238	1259	1949	1952	1980	2012	19,24	19,23	19,47	19,70
Bodzentyn	11749	11729	11697	11638	962	953	966	967	1965	1921	1917	1900	2927	2874	2883	2867	24,91	24,50	24,65	24,63
Chęciny	15136	15082	15022	15014	1267	1290	1317	1345	2029	2030	2060	2114	3296	3320	3377	3459	21,78	22,01	22,48	23,04
Chmielnik	11572	11566	11477	11444	1133	1164	1194	1224	1846	1861	1856	1870	2979	3025	3050	3094	25,74	26,15	26,57	27,04
Daleszyce	15534	15556	15625	15647	1093	1104	1129	1144	1886	1904	1945	1985	2979	3008	3074	3129	19,18	19,34	19,67	20,00
Górno	13710	13770	13881	13977	790	824	848	887	1400	1421	1436	1484	2190	2245	2284	2371	15,97	16,30	16,45	16,96
Łagów	7018	6978	6922	6954	669	668	691	696	1106	1119	1106	1132	1775	1787	1797	1828	25,29	25,61	25,96	26,29
Łopuszno	9080	9038	9043	8989	790	820	839	822	1328	1319	1326	1353	2118	2139	2165	2175	23,33	23,67	23,94	24,20
Masłów	10468	10468	10565	10602	722	732	743	771	1129	1121	1162	1195	1851	1853	1905	1966	17,68	17,70	18,03	18,54
Miedziana Góra	10949	11074	11182	11260	677	734	776	813	1196	1203	1231	1282	1873	1937	2007	2095	17,11	17,49	17,95	18,61
Mniów	9387	9346	9355	9349	650	647	659	667	1280	1289	1309	1303	1930	1936	1968	1970	20,56	20,71	21,04	21,07
Morawica	15129	15373	15603	15801	941	994	1024	1096	1501	1517	1572	1619	2442	2511	2596	2715	16,14	16,33	16,64	17,18
Nowa Słupia	9708	9673	9636	9635	1014	981	1016	1024	1722	1724	1713	1714	2736	2705	2729	2738	28,18	27,96	28,32	28,42
Piekoszków	16146	16284	16286	16321	1101	1130	1169	1185	1952	1957	1985	2029	3053	3087	3154	3214	18,91	18,96	19,37	19,69
Pierzchnica	4836	4814	4821	4793	489	456	471	473	902	883	893	858	1391	1339	1364	1331	28,76	27,81	28,29	27,77
Raków	5797	5762	5729	5716	622	613	625	616	1125	1112	1116	1113	1747	1725	1741	1729	30,14	29,94	30,39	30,25
Sitkówka-Nowiny	7531	7587	7651	7708	620	648	670	705	895	913	963	1000	1515	1561	1633	1705	20,12	20,57	21,34	22,12
Strawczyn	10288	10346	10453	10505	661	681	723	753	1103	1117	1154	1174	1764	1798	1877	1927	17,15	17,38	17,96	18,34
Zagnańsk	12916	12993	12947	12960	1178	1196	1232	1248	2076	2080	2086	2087	3254	3276	3318	3335	25,19	25,21	25,63	25,73
RAZEM POWIAT	207085	207588	208066	208526	16097	16356	16834	17189	27672	27722	28068	28471	43769	44078	44902	45660	21,14	21,23	21,58	21,90
Fałków	4716	4634	4621	4559	549	557	567	561	943	945	937	935	1492	1502	1504	1496	31,64	32,41	32,55	32,81
Gowarczów	4748	4760	4720	4700	439	448	440	471	786	785	801	804	1225	1233	1241	1275	25,80	25,90	26,29	27,13
Końskie	36727	36450	36276	36048	3621	3721	3857	3998	6076	6195	6317	6480	9697	9916	10174	10478	26,40	27,20	28,05	29,07
Radoszyce	9209	9161	9121	9044	853	859	883	900	1495	1494	1524	1525	2348	2353	2407	2425	25,50	25,68	26,39	26,81
Ruda Maleniecka	3268	3231	3191	3181	404	395	418	416	724	732	707	701	1128	1127	1125	1117	34,52	34,88	35,26	35,11
Słupia Konecka	3456	3442	3431	3429	457	436	444	437	696	686	689	685	1153	1122	1133	1122	33,36	32,60	33,02	32,72

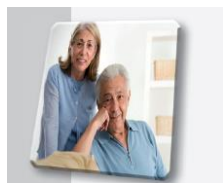
**RAPORT Z MONITORINGU
ŚWIĘTOKRZYSKIEGO PROGRAMU NA RZECZ OSÓB STARSZYCH
ZA 2016 ROK**

Smyków	3775	3797	3813	3808	316	321	315	338	565	562	563	560	881	883	878	898	23,34	23,26	23,03	23,58
Stąporków	18028	17917	17752	17567	1851	1886	1939	1953	3642	3647	3702	3728	5493	5533	5641	5681	30,47	30,88	31,78	32,34
RAZEM POWIAT	83927	83392	82925	82336	8490	8623	8863	9074	14927	15046	15240	15418	23417	23669	24103	24492	27,90	28,38	29,07	29,75
Baćkowice	5050	5049	4984	4958	499	529	521	501	914	873	853	847	1413	1402	1374	1348	27,98	27,77	27,57	27,19
Iwaniska	6938	6941	6869	6815	708	702	688	696	1163	1169	1149	1134	1871	1871	1837	1830	26,97	26,96	26,74	26,85
Lipnik	5585	5538	5502	5429	588	586	559	565	1045	1042	1031	1008	1633	1628	1590	1573	29,24	29,40	28,90	28,97
Opatów	12381	12227	12102	12030	1259	1266	1267	1321	2298	2276	2255	2259	3557	3542	3522	3580	28,73	28,97	29,10	29,76
Ożarów	11185	11080	11067	11031	944	993	1010	1058	1651	1652	1658	1678	2595	2645	2668	2736	23,20	23,87	24,11	24,80
Sadowie	4155	4126	4096	4044	490	482	487	492	775	779	764	764	1265	1261	1251	1256	30,45	30,56	30,54	31,06
Tarłów	5482	5442	5407	5383	609	594	601	618	1213	1197	1161	1142	1822	1791	1762	1760	33,24	32,91	32,59	32,70
Wojciechowice	4306	4253	4221	4131	520	508	512	507	795	793	781	784	1315	1301	1293	1291	30,54	30,59	30,63	31,25
RAZEM POWIAT	55082	54656	54248	53821	5617	5660	5645	5758	9854	9781	9652	9616	15471	15441	15297	15374	28,09	28,25	28,20	28,57
Bałtów	3711	3626	3569	3564	395	399	387	385	741	733	709	712	1136	1132	1096	1097	30,61	31,22	30,71	30,78
Bodzechów	13636	13690	13679	13597	1401	1447	1452	1447	2374	2401	2425	2413	3775	3848	3877	3860	27,68	28,11	28,34	28,39
Ćmielów	7731	7694	7625	7550	807	812	809	825	1515	1506	1520	1533	2322	2318	2329	2358	30,03	30,13	30,54	31,23
Kunów	10083	10036	10018	10018	967	976	1004	1031	1749	1770	1788	1781	2716	2746	2792	2812	26,94	27,36	27,87	28,07
Ostrowiec Św.	72871	72277	71728	70677	7299	7490	7713	7915	12256	12579	12939	13321	19555	20069	20652	21236	26,84	27,77	28,79	30,05
Waśniów	7122	7095	7059	7011	754	759	780	781	1247	1249	1227	1214	2001	2008	2007	1995	28,10	28,30	28,43	28,46
RAZEM POWIAT	115154	114418	113678	112417	11623	11883	12145	12384	19882	20238	20608	20974	31505	32121	32753	33358	27,36	28,07	28,81	29,67
Działoszyce	5295	5252	5221	5143	755	743	771	756	1193	1189	1203	1168	1948	1932	1974	1924	36,79	36,79	37,81	37,41
Kije	4498	4501	4474	4492	479	474	473	474	954	950	947	935	1433	1424	1420	1409	31,86	31,64	31,74	31,37
Michałów	4795	4788	4758	4716	614	611	613	598	931	924	922	924	1545	1535	1535	1522	32,22	32,06	32,26	32,27
Pińczów	21645	21421	21307	21192	2176	2195	2200	2269	3758	3787	3813	3851	5934	5982	6013	6120	27,42	27,93	28,22	28,88
Złota	4697	4649	4590	4538	527	537	545	542	976	955	944	932	1503	1492	1489	1474	32,00	32,09	32,44	32,48
RAZEM POWIAT	40930	40611	40350	40081	4551	4560	4602	4639	7812	7805	7829	7810	12363	12365	12431	12449	30,21	30,45	30,81	31,06

**RAPORT Z MONITORINGU
ŚWIĘTOKRZYSKIEGO PROGRAMU NA RZECZ OSÓB STARSZYCH
ZA 2016 ROK**

Dwikozy	9053	8974	8933	8893	806	837	868	885	1680	1665	1649	1670	2486	2502	2517	2555	27,46	27,88	28,18	28,73
Klimontów	8522	8432	8352	8272	891	881	859	848	1442	1443	1437	1444	2333	2324	2296	2292	27,38	27,56	27,49	27,71
Koprzywnica	6943	6901	6853	6823	736	726	724	746	1233	1221	1223	1238	1969	1947	1947	1984	28,36	28,21	28,41	29,08
Łonów	7505	7542	7526	7540	785	826	853	889	1179	1214	1235	1265	1964	2040	2088	2154	26,17	27,05	27,74	28,57
Obrazów	6603	6591	6591	6570	765	765	763	778	1212	1225	1246	1273	1977	1990	2009	2051	29,94	30,19	30,48	31,22
Samborzec	8733	8657	8634	8596	999	985	988	1004	1562	1554	1558	1582	2561	2539	2546	2586	29,33	29,33	29,49	30,08
Sandomierz	24731	24552	24326	24187	2649	2725	2797	2907	4102	4227	4386	4536	6751	6952	7183	7443	27,30	28,32	29,53	30,77
Wilczyce	3806	3800	3796	3778	418	414	421	410	657	641	653	652	1075	1055	1074	1062	28,24	27,76	28,29	28,11
Zawichost	4670	4620	4614	4607	495	501	505	518	913	902	904	921	1408	1403	1409	1439	30,15	30,37	30,54	31,24
RAZEM POWIAT	80566	80069	79625	79266	8544	8660	8778	8985	13980	14092	14291	14581	22524	22752	23069	23566	27,96	28,42	28,97	29,73
Bliżyn	8434	8392	8360	8293	833	848	867	907	1565	1567	1579	1583	2398	2415	2446	2490	28,43	28,78	29,26	30,03
Łączna	5331	5353	5340	5226	436	447	484	442	849	905	953	829	1285	1352	1437	1271	24,10	25,26	26,91	24,32
Skarżysko- Kość.	6258	6208	6212	6193	637	624	627	613	1148	1148	1155	1162	1785	1772	1782	1775	28,52	28,54	28,69	28,66
Skarżysko-Kam.	47987	47538	47212	46900	5204	5247	5442	5619	9222	9312	9489	9723	14426	14559	14931	15342	30,06	30,63	31,63	32,71
Suchedniów	10626	10581	10523	10427	1170	1182	1194	1189	1967	1996	1999	2019	3137	3178	3193	3208	29,52	30,03	30,34	30,77
RAZEM POWIAT	78636	78072	77647	77039	8280	8348	8614	8770	14751	14928	15175	15316	23031	23276	23789	24086	29,29	29,81	30,64	31,26
Brody	11156	11180	11136	11085	1123	1143	1130	1127	1980	1998	1991	2020	3103	3141	3121	3147	27,81	28,09	28,03	28,39
Mirzec	8447	8420	8379	8333	879	885	888	887	1493	1477	1477	1479	2372	2362	2365	2366	28,08	28,05	28,23	28,39
Pawłów	15381	15394	15332	15312	1435	1426	1432	1473	2413	2437	2416	2436	3848	3863	3848	3909	25,02	25,09	25,10	25,53
Starachowice	51695	51158	50679	50355	5799	5893	6069	6231	9933	10114	10364	10631	15732	16007	16433	16862	30,43	31,29	32,43	33,49
Wąchock	7126	7064	7014	6947	840	817	816	798	1403	1383	1380	1397	2243	2200	2196	2195	31,48	31,14	31,31	31,60
RAZEM POWIAT	93805	93216	92540	92032	10076	10164	10335	10516	17222	17409	17628	17963	27298	27573	27963	28479	29,10	29,58	30,32	30,94
Bogoria	7961	7933	7895	7892	808	791	807	804	1378	1366	1359	1371	2186	2157	2166	2175	27,46	27,19	27,44	27,56
Łubnice	4306	4247	4222	4118	533	520	510	512	921	931	926	883	1454	1451	1436	1395	33,77	34,17	34,01	33,88
Oleśnica	3928	3907	3897	3908	398	392	373	378	731	730	721	719	1129	1122	1094	1097	28,74	28,72	28,07	28,07
Osiek	7841	7819	7832	7804	856	870	868	868	1256	1250	1235	1229	2112	2120	2103	2097	26,94	27,11	26,85	26,87
Poaniec	11991	11989	11968	11990	746	768	814	860	1150	1164	1197	1232	1896	1932	2011	2092	15,81	16,11	16,80	17,45

**RAPORT Z MONITORINGU
ŚWIĘTOKRZYSKIEGO PROGRAMU NA RZECZ OSÓB STARSZYCH
ZA 2016 ROK**

Rytwiany	6448	6392	6358	6343	628	615	615	632	1007	1014	1043	1042	1635	1629	1658	1674	25,36	25,48	26,08	26,39
Staszów	26582	26436	26369	26193	2523	2619	2714	2800	3859	3990	4115	4258	6382	6609	6829	7058	24,01	25,00	25,90	26,95
Szydłów	4801	4782	4779	4788	483	513	509	499	912	896	902	887	1395	1409	1411	1386	29,06	29,46	29,53	28,95
RAZEM POWIAT	73858	73505	73320	73036	6975	7088	7210	7353	11214	11341	11498	11621	18189	18429	18708	18974	24,63	25,07	25,52	25,98
Kluczewsko	5265	5252	5260	5238	543	550	544	551	910	916	894	867	1453	1466	1438	1418	27,60	27,91	27,34	27,07
Krasocin	10805	10819	10768	10733	1003	1019	1041	1067	1620	1618	1626	1636	2623	2637	2667	2703	24,28	24,37	24,77	25,18
Moskorzew	2447	2755	2760	2770	364	361	361	364	568	581	572	590	932	942	933	954	38,09	34,19	33,80	34,44
Radków	2568	2573	2539	2546	316	337	345	358	591	577	582	573	907	914	927	931	35,32	35,52	36,51	36,57
Secemin	4950	4914	4918	4879	572	570	581	577	1076	1096	1091	1055	1648	1666	1672	1632	33,29	33,90	34,00	33,45
Włoszczowa	20185	20008	19901	19755	1883	1947	2025	2078	3089	3124	3147	3219	4972	5071	5172	5297	24,63	25,34	25,99	26,81
RAZEM POWIAT	46220	46321	46146	45921	4681	4784	4897	4995	7854	7912	7912	7940	12535	12696	12809	12935	27,12	27,41	27,76	28,17
RAZEM (102 gminy)	1 273 695	1 268 239	1 263 176	1 257 179	126 956	129 161	132 140	134 861	213 696	215 982	219 168	222 571	340 652	345 143	351 308	357 432	26,75	27,21	27,81	28,43

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

**RAPORT Z MONITORINGU
ŚWIĘTOKRZYSKIEGO PROGRAMU NA RZECZ OSÓB STARSZYCH
ZA 2016 ROK**

IV. WSPARCIE SENIORÓW W OBSZARZE OCHRONY ZDROWIA

Obszar ochrony zdrowia osób starszych jest identyfikowany jako jeden z najważniejszych obszarów w polityce senioralnej w Polsce. „Świętokrzyski Program na rzecz osób starszych do roku 2020” określił ten obszar interwencji jako priorytetowy. W tym zakresie niezbędne jest systematyczne zwiększanie nakładów zarówno na doraźną pomoc lekarską, jak i na opiekę długoterminową. Niezbędny jest rozwój infrastruktury „zdrowotnej” służącej osobą w podeszłym wieku tj. sieci oddziałów opieki geriatrycznej i paliatywnej oraz sieci hospicjów.

Dla jakości i dostępności udzielanych świadczeń opieki zdrowotnej kluczowym elementem jest stan oraz wyposażenie w infrastrukturę w ochronie zdrowia. Największe zasoby występują w podstawowej opiece zdrowotnej, która stanowi pierwsze ogniwo w dotarciu pacjenta do systemu ochrony zdrowia. Niewystarczające jest zabezpieczenie potrzeb mieszkańców, którzy stali się niesamodzielnymi w związku z chorobą, urazem lub wiekiem. Obserwuje się istotny deficyt jednostek świadczących opiekę długoterminową. System opieki zdrowotnej i społecznej nad osobami starszymi w Polsce jest niedostatecznie dostosowany do potrzeb tej populacji. System musi spełniać standardy podejścia geriatrycznego - powszechności, jakości, dostępności i kompleksowości zaspokajania złożonych potrzeb. Długotrwała opieka nad niedołączonymi i poważnie chorymi osobami starszymi w Polsce spoczywa głównie na rodzinie - niewystarczająco wspomaganej usługami medycznymi i pozamedycznymi systemu opiekuńczego państwa.

Jednym z elementów monitoringu fakultatywnego Programu była analiza usług świadczonych w ramach systemu ochrony zdrowia ukierunkowanych na leczenie schorzeń wieku podeszłego. Dane z NFZ obejmowały swym zakresem informacje takie, jak: liczba podmiotów leczniczych udzielających świadczeń zdrowotnych seniorom (poradnie, oddziały geriatryczne, hospicja, oddziały/zespoły opieki paliatywnej, zakłady opiekuńczo - lecznicze), wysokość nakładów, dane dotyczące kadry medycznej świadczącej usługi na rzecz seniorów.

Według danych przekazanych przez Świętokrzyski Oddział Wojewódzki w Kielcach Narodowego Funduszu Zdrowia, na terenie województwa w 2016 roku funkcjonowało **51 podmiotów** posiadających kontrakt z NFZ, świadczących usługi ukierunkowane na leczenie schorzeń wieku podeszłego, w tym: 2 poradnie (zwiększenie o 1 w porównaniu do roku poprzedniego), 2 oddziały geriatryczne, 23 hospicja (zwiększenie o 1 w porównaniu do roku

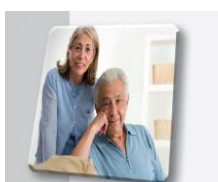
poprzedniego), 8 oddziałów/zespołów opieki paliatywnej oraz 16 zakładów opiekuńczo-leczniczych. Łączna wysokość nakładów NFZ na opiekę geriatryczną w regionie w badanym okresie wyniosła: **41 456 923,00 zł.**, tj. o **2 263 477,80 zł** więcej w porównaniu do roku 2015. Szczegółowe dane dotyczące poszczególnych podmiotów świadczących usługi zdrowotne dla seniorów zakontraktowane przez NFZ zwarte zostały w Tabeli nr 2.

Tabela 2. Świętokrzyskie podmioty lecznicze udzielające świadczenia zdrowotne w oparciu o kontrakt z NFZ w 2016 roku.

PORADNIE			
L.P.	JEDNOSTKA	ADRES	WYSOKOŚĆ NAKŁADÓW NFZ
1	"CENTRUM DIALIZA" SP. Z O.O.	ul. Szpitalna 4 27-500 Opatów	80 820,00 zł (zwiększenie nakładów o 43 218,00 zł)
2	SAMODZIELNY PUBLICZNY ZESPÓŁ ZAKŁADÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ W STASZOWIE	ul. 11 Listopada 78 28-200 STASZÓW	

ODDZIAŁY GERIATRYCZNE			
L.P.	JEDNOSTKA	ADRES	WYSOKOŚĆ NAKŁADÓW NFZ
1	SAMODZIELNY PUBLICZNY ZESPÓŁ ZAKŁADÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ W STASZOWIE	ul. 11 Listopada 78 28-200 Staszów	4 495 244,00 zł (zwiększenie nakładów o 1 011 036,00 zł)
2	ZESPÓŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ W BUSKU-ZDROJU	ul. Bohaterów Warszawy 67 28-100 Busko-Zdrój	

HOSPICJA			
L.P.	JEDNOSTKA	ADRES	WYSOKOŚĆ NAKŁADÓW NFZ
1	CENTRUM MEDYCZNE MAXMED	ul. Kolejowa 27F 28-500 Kazimierza Wielka	6 493 288,00 zł (zmniejszenie nakładów o 93 880,00 zł)
2	N.Z.O.Z. "JANMED"	ul. Partyzantów 12 28-500 Kazimierza Wielka	
3		ul. Batalionów Chłopskich 33 28-400 Pińczów	

4	NIEPUBLICZNY SPECJALISTYCZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ "GASMED" W STARACHOWICACH	ul. Iglasta 2 27-200 Starachowice	Kwota j.w.
5	NIEPUBLICZNY SPECJALISTYCZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ GOMED-OSTROWIEC SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ SPÓŁKA KOMANDYTOWA	ul. Bohaterów Warszawy 106 28-100 Busko Zdrój	
6		al. IX Wieków Kielc 8 25-516 Kielce	
7		ul. Polna 9F 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	
8		ul. Godów 84A 27-225 Kałków/pow. starachowicki	
9	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ "MEDYK" W KOPRZYWNICY	ul. Szkolna 12 27-660 Koprzywnica	
10	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ "OPIEKA" W BILCZY	ul. Ściegiennego 7A 26-026 Bilcza	
11	CENTRUM MEDYCZNE "OPIEKUN" SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ	ul. Słowackiego 60 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	
12		ul. Obrońców Westerplatte 4a, 27-600 Sandomierz	
13		ul. Sandomierska 61 27-640 Klimontów	
14	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ DAMED DARIUSZ KUCHARCZYK, JOANNA KUCHARCZYK SPÓŁKA JAWNA	ul. Emilii Peck 9A 26-130 Suchedniów	
15	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ DIAMED W KIELCACH	ul. Bolesława Chrobrego 9 28-300 Jędrzejów	
16		ul. Paderewskiego 48 25-502 Kielce	
17		ul. Mickiewicza 5 26-230 Radoszyce	
18	NZOZ - ASMEDICA ANETA MAJ	ul. Spółdzielcza 8B 26-200 Końskie	
19		ul. Kiełczyzna-Gościniec 38 28-100 Kiełczyzna	
20	STOWARZYSZENIE OPIEKI PALIATYWNO-HOSPICYJNEJ IM. BŁOGOSŁAWIONEGO KS. KAZIMIERZA SYKULSKIEGO W RUDZIE BIAŁACZOWSKIEJ	26-225 Ruda Białaczowska 1A	
21	ŚWIĘTOKRZYSKIE CENTRUM ONKOLOGII W KIELCACH	ul. Jagiellońska 74B 25-734 Kielce	
22	NZON "NOWE ŻYCIE"- I.OGONEK, Z. OGONEK SPÓŁKA JAWNA	ul. Mleczarska 11 29-100 Włoszczowa	
23	ZESPÓŁ PLACÓWEK OPIEKUŃCZO LECZNICZYCH CARITAS DIECEZJI KIELECKIEJ W KIELCACH	ul. Wesoła 58 25-363 Kielce	

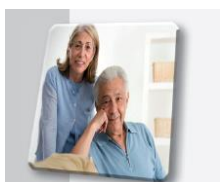

ODDZIAŁY/ZESPOŁY OPIEKI PALIATYWNEJ

L.P.	JEDNOSTKA	ADRES	WYSOKOŚĆ NAKŁADÓW NFZ
1	ARTMEDIK SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ	ul. Małogoska 25 28-300 Jędrzejów	10 087 770,00 zł (zwiększenia nakładów o 515 340,00 zł)
2	NIEPUBLICZNY SPECJALISTYCZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ GOMED-OSTROWIEC SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ SPÓŁKA KOMANDYTOWA	ul. Godów 84A 27-255 Kałków pow. starachowicki	
3	STASZOWSKIE CENTRUM MEDYCZNE SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ	Pl. Ks. Romana Kotlarza 9 28-200 Koniemłoty	
4	PARAFIALNY ODDZIAŁ AKCJI KATOLICKIEJ PRZY PAR. ŚW. MICHAŁA W OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKIM	ul. Focha 5 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	
5	POWIATOWY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ	ul. Radomska 70 27-200 Starachowice	
6	SZPITAL SPECJALISTYCZNY DUCHA ŚWIĘTEGO W SANDOMIERZU	ul. Schinzla 13 27-600 Sandomierz	
7	ŚWIĘTOKRZYSKIE CENTRUM ONKOLOGII W KIELCACH	ul. Artwińskiego 3 25-734 Kielce	
8	ZESPÓŁ PLACÓWEK OPIEKUŃCZO LECZNICZYCH CARITAS DIECEZJI KIELECKIEJ W KIELCACH	ul. Księcia Mieszka I 48C 25-624 Kielce	

ZAKŁADY OPIEKUŃCZO-LECZNICZE

L.P.	JEDNOSTKA	ADRES	WYSOKOŚĆ NAKŁADÓW NFZ
1	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ - "MEDYK" W KOPRZYWNICY	ul. Szkolna 12 27-660 Koprzywnica	20 393 681,00 zł (zwiększenie nakładów o 787 763,80 zł)
2	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ PROFILAKTYKA	26-015 Osiny 54B	
3	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ ZAKŁAD OPIEKUŃCZO-LECZNICZY I REHABILITACYJNY W BILCZY	ul. Osikowa 4 26-026 Bilcza	
4	STASZOWSKIE CENTRUM MEDYCZNE SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ	Pl. Ks. Romana Kotlarza 9 28-200 Koniemłoty	
5	SAMODZIELNY PUBLICZNY ZESPÓŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ W KAZIMIERZY WIELKIEJ	ul. Partyzantów 12 28-500 Kazimierza Wielka	
6	SZPITAL POWIATOWY W CHMIELNIKU	ul. Kielecka 1-3 26-020 Chmielnik	
7	ZAKŁAD OPIEKI DŁUGOTERMINOWEJ "ANNA" A.KONECZNA-BARWICKA, D.SORBIAN SP.J.	ul. Kościelna 16A 26-115 Skarżysko-Kościelne	

8	ZAKŁAD OPIEKUŃCZO LECZNICZY W KUROZWĘKACH	ul. Kościelna 4 28-200 Kurozwęki		
9	ZAKŁAD OPIEKUŃCZO-LECZNICZY DLA PRZEWLEKLE CHORYCH - ZGR. SŁUG JEZUSA - KIELCE	ul. Wesoła 45 25-363 Kielce		
10	ZESPÓŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ W KOŃSKICH	ul. Gimnazjalna 41B 26-200 Końskie		
11	ZESPÓŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ W OSTROWCU ŚWIĘTOKRZYSKIM	ul. Szymanowskiego 11 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski		
12	ZESPÓŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ W PIŃCZOWIE	ul. Armii Krajowej 22 28-400 Pińczów		
13	ZESPÓŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ W SKARŻYSKU KAMIENNEJ SZPITAL POWIATOWY IM. MARII SKŁODOWSKIEJ-CURIE	ul. Ekonomii 4 26-110 Skarżysko-Kamienna		
14	ZESPÓŁ PLACÓWEK OPIEKUŃCZO LECZNICZYCH CARITAS DIECEZJI KIELECKIEJ W KIELCACH	ul. Dworcowa 6 28-340 Sędziszów		
15		ul. Księcia Mieszka I 48C 25-624 Kielce		
16		ul. Czarnowska 2A 26-065 Piekoszów		
RAZEM				41 550 803,00 zł

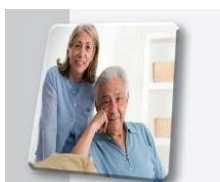
Źródło: NFZ Kielce

Tabela 3. Świętokrzyscy lekarze geriatrzy oraz rehabilitanci działający w oparciu o kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia w 2016 roku

	Ilość	
	2015	2016
Lekarze geriatrzy	3	5
Rehabilitanci (uwzględniono: - fizjoterapeuta - specjalista fizjoterapii - technik fizjoterapii)	1 100	1 295

Źródło: NFZ Kielce

W 2016 roku na terenie świętokrzyskiego **5 lekarzy geriatrów** oraz **1295 rehabilitantów** posiadało kontrakt z NFZ. W porównaniu do roku 2015 nastąpił wzrost liczby rehabilitantów o 195 oraz o 2 lekarzy geriatrów.

V. WSPARCIE SENIORÓW W OBSZARZE DZIAŁAŃ SAMORZĄDÓW GMINNYCH I POWIATOWYCH

W rozdziale tym, zaprezentowane zostaną dane uzyskane w procesie ankietyzacji świętokrzyskich samorządów gminnych i powiatowych. W ankiecie samorzady zapytane zostały m.in. o zasoby infrastrukturalne świadczące pomoc i wsparcie osobom starszym, jak również potrzeby w tym zakresie oraz plany utworzenia poszczególnych typów placówek, dostępności usług rehabilitacyjnych, skali wsparcia pomocy społecznej osób starszych korzystających, działań samorządów w zakresie pobudzania aktywności społecznej, przygotowania kadr samorządowych do pracy z seniorami, współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy i wsparcia seniorów.

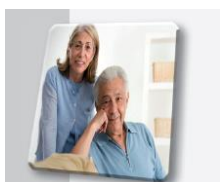
Zasoby infrastrukturalne

Według danych ankietowych w regionie funkcjonują **180** placówek działających na rzecz osób starszych, co stanowi **wzrost o 21** placówki w porównaniu do roku 2015, a co za tym idzie zmalało zapotrzebowanie na tego typu placówki, z 269 na 240.

W tabeli 4 przedstawiono szczegółowe dane ilościowe dotyczące zasobów infrastrukturalnych w latach 2015-2016 tj. placówek działających na rzecz osób starszych na terenie województwa świętokrzyskiego:

Tabela 4. Liczba placówek działających na rzecz osób starszych na terenie regionu świętokrzyskiego stan na 31.12.2016 r.

JEDNOSTKA	ILOŚĆ		ZAPOTRZEBOWANIE		PLANOWANE UTWORZENIE W 2017 R	
	2015	2016	GMINA	POWIAT	GMINA	POWIAT
Dom Pomocy Społecznej	14	14	24	3	2	2
Rodzinny Dom Pomocy	8	10	11	1	3	0
Dzienny Dom Pomocy	4	4	21	3	1	1
Środowiskowy Dom Samopomocy	22	26	17	3	2	1
Zakład Opiekuńczo-Leczniczy	12	14	23	2	1	1

Mieszkania chronione	7	16	27	7	5	2
Wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego	12	12	19	2	2	0
Klub Seniora	50	53	34	3	12	1
Uniwersytet Trzeciego Wieku	11	14	10	1	1	0
Dzienny Dom Seniora	5	5	22	3	6	0
Poradnia geriatryczna	4	4	32	6	0	1
Inne	10	8				
RAZEM	159	180	240	34	35	9

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie badania ankietowego.

W przeprowadzonym badaniu ankietowym samorzady wykazały, iż w 2017 roku planowane jest **utworzenie 35 podmiotów przez gminę i 9 przez powiat**, co stanowi 16,06% ogólnego zapotrzebowania. W roku ubiegłym zadeklarowano utworzenie 29 nowych placówek co stanowiło niecałe 11% ogólnego zapotrzebowania. Na przestrzeni dwóch ostatnich lat zaobserwować można znaczną poprawę w zakresie zasobów infrastrukturalnych działających na rzecz osób starszych. Analiza zasobów infrastruktury dedykowanej osobom starszym oraz potrzeb w tym zakresie w regionie wskazuje, iż największe zapotrzebowanie zgłaszane jest w zakresie podmiotów takich jak: kluby seniora, poradnie geriatryczne, mieszkania chronione oraz domy pomocy społecznej. Istotnym instrumentem wpływającym na rozwój tego typu infrastruktury mogą być środki Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020. Deklarowane utworzenie nowych placówek przedstawia tabela 5:

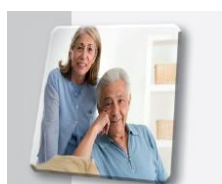

Tabela 5. Deklarowane utworzenie placówek w 2017 roku.

JEDNOSTKA	MIEJSCE PLANOWANEGO UTWORZENIA	
	OPS	PCPR
Dom Pomocy Społecznej	Stopnica Kazimierza Wielka	opatowski skarżyski
Rodzinny Dom Pomocy	Daleszyce Masłów Zagnańsk	
Dzienny Dom Pomocy	Ożarów	skarżyski
Środowiskowy Dom Samopomocy	Miasto Kielce Słupia Konecka	opatowski
Zakład Opiekuńczo-Lecznicy	Opatów	opatowski
Mieszkania chronione	Kazimierza Wielka Miasto Kielce Słupia Konecka Staszów Włoszczowa	kazimierski staszowski
Wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego	Kazimierza Wielka Słupia Konecka	
Klub Seniora	Kazimierza Wielka Bodzentyn, Górno, Miedziana Góra, Zagnańsk Słupia Konecka, Stąporków Kunów Zawichost Kluczewsko, Radków, Włoszczowa	opatowski
Uniwersytet Trzeciego Wieku	Ożarów	
Dzienny Dom Seniora	Bodzentyn, Daleszyce Radoszyce Ożarów Wilczyce Kluczewsko	
Poradnia geriatryczna		opatowski

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie badania ankietowego.

Zarówno Dom Pomocy Społecznej, jak i Środowiskowy Dom Samopomocy mogą świadczyć usługi rehabilitacyjne na zewnątrz tzw. „otwarte instytucje” czyli dla osób niebędących mieszkańcami bądź uczestnikami tych placówek. W ramach „Świętokrzyskiego programu na rzecz osób starszych do 2020” rekomendowane jest udostępnianie usług rehabilitacyjnych dla seniorów, którzy nie są mieszkańcami bądź uczestnikami ww. placówek.

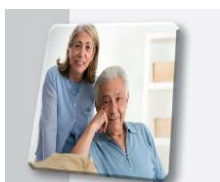
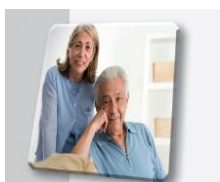

Tabela 6. Placówki świadczące usługi rehabilitacyjne „otwarte instytucje” w regionie świętokrzyskim stan na przestrzeni lat 2015-2016

L.p.	ADRES	LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH	
		2015	2016
1	DOM POMOCY SPOŁECZNEJ Rataje Słupskie 39b, 28-133 Pacanów ŚRODOWISKOWY DOM SAMOPOMOCY ul. Rehabilitacyjna 5, 28-100 Busko-Zdrój	5	4
2	ŚRODOWISKOWY DOM SAMOPOMOCY Ul. Kwiatowa 14, 28-340 Sędziszów	70	0
3	DOM POMOCY SPOŁECZNEJ Polskiego Związku Niewidomych Ul. Żłota 7, 25-015 Kielce ŚRODOWISKOWY DOM SAMOPOMOCY ul. Jana Pawła II 3, 25-025 Kielce ul. Urzędnicza 16a, 25-013 Kielce ul. Krzemionkowa 1, 25-750 Kielce	50	60
4	ŚRODOWISKOWY DOM SAMOPOMOCY Józefina 58, 26-070 Łopuszno	15	0
5	DOM POMOCY SPOŁECZNEJ Ul. Grabowska 7, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski Os. Słoneczne 49, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	146	0
RAZEM		286	64

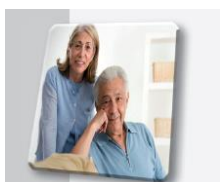
Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie badania ankietowego.

W 2016 roku z usług rehabilitacyjnych „otwartych instytucji” skorzystało łącznie **64 mieszkańców** regionu. Mimo wzrostu liczby Domów Pomocy Społecznej dla osób w podeszłym wieku oraz Środowiskowych Domów Samopomocy, liczba korzystających seniorów niebędących mieszkańcami bądź uczestnikami tych placówek znacznie zmalała w porównaniu do roku 2015.

Program na rzecz osób starszych

Z dokonanej analizy ankiet wynika, iż żaden z powiatów nie posiada opracowanego programu na rzecz osób starszych. Spośród świętokrzyskich samorządów gminnych jedynie Ostrowiec Świętokrzyski zaznaczył, że założenia takiego programu są realizowane w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2014 – 2021 zgodnie z celem 3: Efektywny system polityki społecznej, zadanie 3.4. Dostosowanie infrastruktury i bazy społecznej do długookresowych trendów demograficznych i aktywizowania osób starszych. Zgodnie z ww. celem Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim opracował własny Program, który został przyjęty do realizacji Zarządzeniem Nr 57/2016 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim z dnia 12 sierpnia 2016 r. w sprawie wprowadzenia Programu Wspierania Osób Starszych przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej na lata 2016 – 2020. Ponadto Miasto Sandomierz wprowadziło program „Aktywny Senior” przyjęty Uchwałą Rady Miasta Sandomierza Nr XXXIX/411/2014 z dnia 14 maja 2014 roku, adresowany do osób, które ukończyły 60 rok życia. Jego celem jest podniesienie aktywności i sprawności sandomierskich seniorów poprzez zwiększenie dostępności do ulg oferowanych przez lokale gastronomiczne, zachęcanie do uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych, sportowych, edukacyjnych oraz kształtowanie ich pozytywnego wizerunku. Są to dwa jedyne programy na rzecz osób starszych realizowane na terenie województwa świętokrzyskiego do 2016 roku.

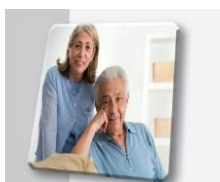
5.1. Działania podejmowane przez samorządy gmin regionu świętokrzyskiego

Wizyty patronażowe

W 2016 roku w regionie świętokrzyskim **32 gminy** prowadziły wizyty patronażowe dla osób zależnych będących w podeszłym wieku. Łącznie przeprowadzono **6 980 wizyt**:

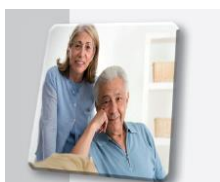
Tabela 7. Przeprowadzone wizyty patronażowe dla osób zależnych w podeszłym wieku w 2016 roku.

L.p.	Gmina	Ilość wizyt
jędrzejowski		
1	Małogoszcz	70
2	Nagłowice	32
kazimierski		
3	Kazimierza Wielka	32
4	Bejsce	22
kielecki		
5	Sitkówka Nowiny	98
6	Zagnańsk	100
7	Pierzchnica	233
8	Bieliny	45
konecki		
9	Stąporków	90
10	Słupia konecka	45
11	Smyków	7
opatowski		
12	Opatów	1059
13	Ożarów	28
14	Wojciechowice	60
15	Sadowie	30
16	Lipnik	30

ostrowiecki		
17	Ostrowiec Świętokrzyski	473
18	Kunów	24
pińczowski		
19	Pińczów	185
20	Działoszyce	120
sandomierski		
21	Samborzec	270
22	Zawichost	30
23	Obrazów	34
skarżyski		
24	łączna	30
starachowicki		
25	Pawłów	356
26	Mirzec	40
27	Wąchock	28
staszowski		
28	Szydłów	200
29	Bogoria	60
włoszczowski		
30	Włoszczowa	3125
31	Kluczewsko	20
32	Moskorzew	4
RAZEM		6 980

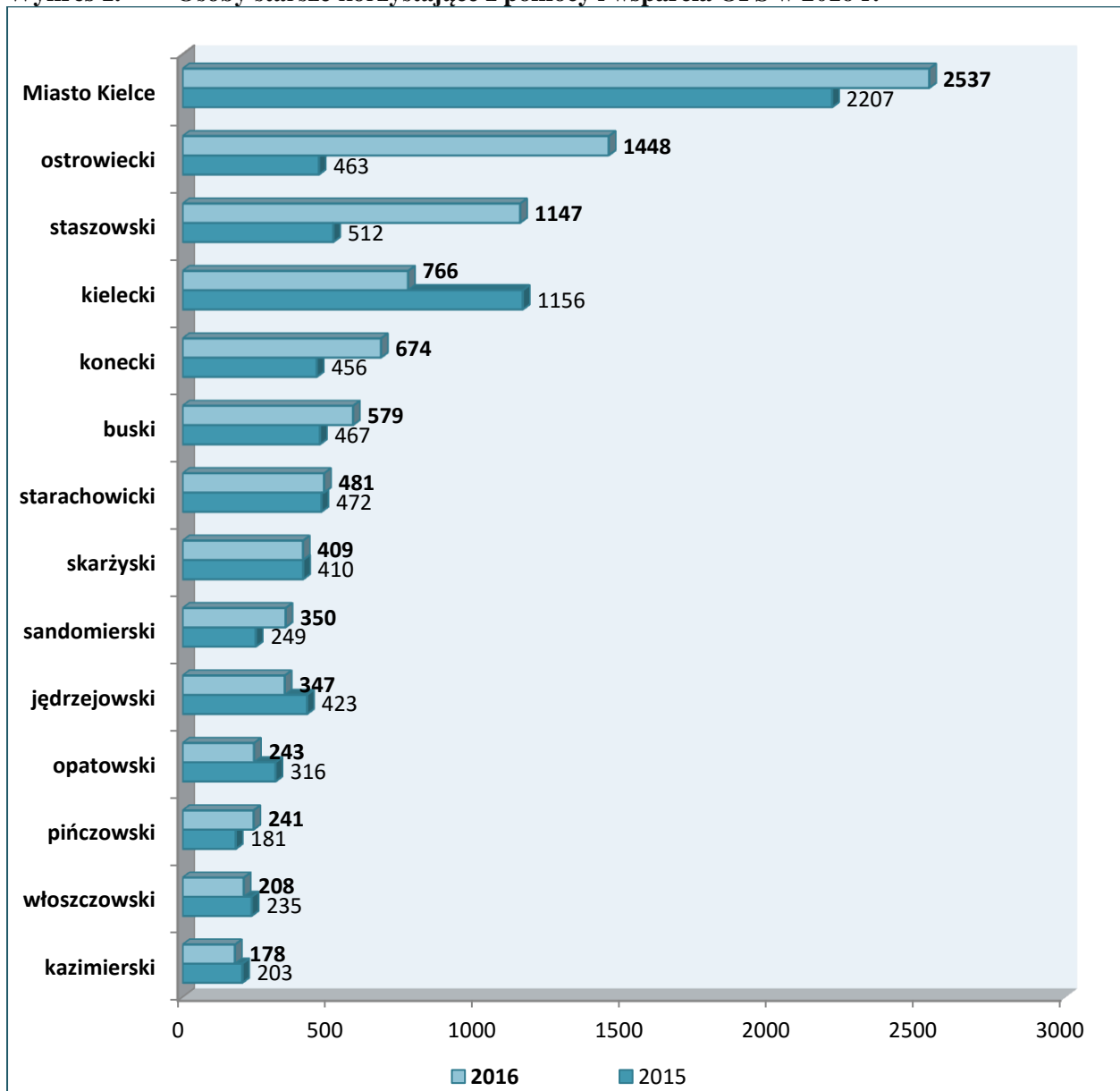
Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie badania ankietowego.

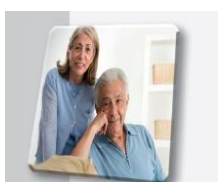
Liczba osób po 65 r.ż. korzystających z pomocy i wsparcia Ośrodków Pomocy Społecznej w regionie świętokrzyskim

Na terenie świętokrzyskiego z pomocy i wsparcia ośrodków pomocy społecznej w 2016 roku skorzystało: **9 608** osób po 65 r.ż. Dane dotyczące liczby osób objętych wsparciem OPS zagregowane do poziomu powiatu zawarte zostały na poniższym wykresie.

Wykres 1. Osoby starsze korzystające z pomocy i wsparcia OPS w 2016 r.

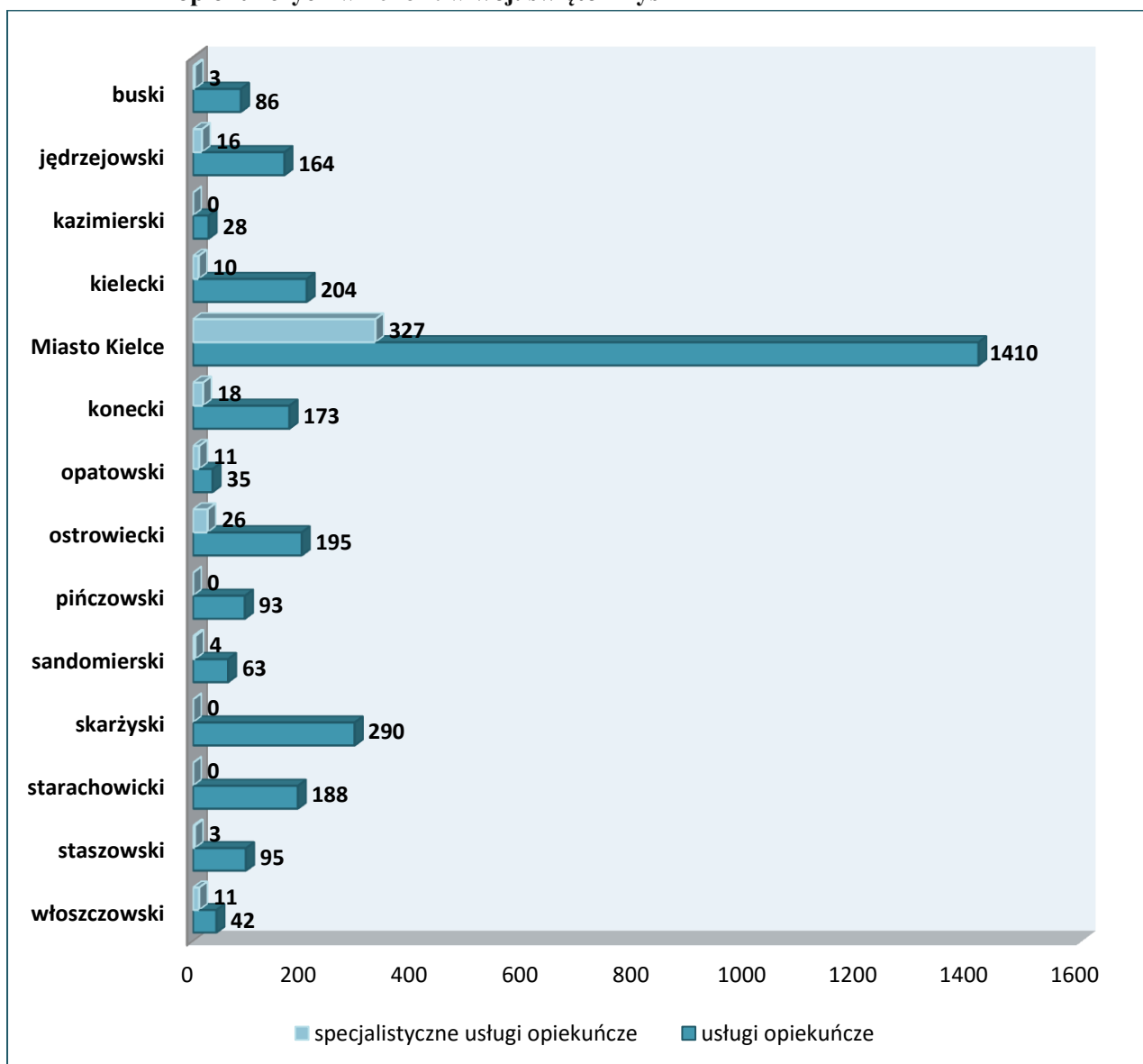
Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie badania ankietowego.

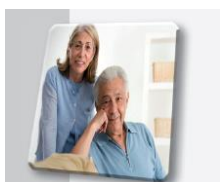
Najwięcej korzystających z pomocy i wsparcia ops odnotowano w mieście Kielce- 2537 osób, powiecie ostrowieckim- 1448 osób oraz powiecie staszowskim- 1147 osób. Najmniej w powiecie kazimierskim- 178 osób. Spośród gmin, które udzieliły największego wsparcia znalazły się: miasto Kielce- 2537 osób, Ostrowiec Świętokrzyski- 1256 osób, Staszów-743 osoby.

W roku 2016 z usług opiekuńczych skorzystało **3066 osób** po 65 roku życia, natomiast ze specjalistycznych usług opiekuńczych- **429 osób** po 65 roku życia:

Wykres 2. Osoby starsze korzystające z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w 2016 r. w woj. świętokrzyskim

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie badania ankietowego.

Najwięcej osób po 65 roku życia korzystało z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w Mieście Kielce, stosownie: 1410 i 327, co stanowi odpowiednio 46,3% i 76,8% korzystających ogółem. Z usług specjalistycznych nie korzystały osoby starsze z terenu 4 powiatów: kazimierskiego, pińczowskiego, skarżyskiego oraz starachowickiego.

Realizacja projektów z zakresu profilaktyki, ochrony zdrowia, rehabilitacji dla osób starszych

Na terenie **21 gmin** regionu realizowane były projekty z zakresu profilaktyki, ochrony zdrowia, rehabilitacji, których odbiorcami były osoby starsze (tab.8):

Tabela 8. Realizacja projektów z zakresu profilaktyki, ochrony zdrowia, rehabilitacji dla osób starszych w 2016 roku.

Lp.	POWIAT	LICZBA OSÓB OBJĘTYCH
buski		
1	Busko-Zdrój	576
2	Stopnica	60
kazimierski		
3	Czarnocin	150
4	Kazimierza Wielka	47
kielecki		
5	Bieliny	20
6	Masłów	25
7	Miedziana Góra	150
8	Pierzchnica	8
9	Sitkówka Nowiny	132
10	Zagnańsk	200
konecki		
11	Radoszyce	45
12	Słupia Konecka	15
13	Stąporków	370
opatowski		
14	Opatów	94

ostrowiecki		
15	Ostrowiec Świętokrzyski	24
sandomierski		
16	Sandomierz	60
starachowicki		
17	Starachowice	2700
staszowski		
18	Połaniec	300
19	Szydłów	45
włoszczowski		
20	Radków	50
21	Włoszczowa	30
Razem		5101

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie badania ankietowego.

W działaniach w ramach projektów z zakresu profilaktyki, ochrony zdrowia, rehabilitacji łącznie udział wzięło: **5101 mieszkańców regionu**. Spośród gmin realizujących projekty najczęściej osób brało udział w gminie Starachowice- 2700 , Busko-Zdrój- 576 , Stąporków- 370 oraz Połaniec- 300 . Powiaty, które nie wykazały czynnego udziału w projektach/programach z zakresu profilaktyki, ochrony zdrowia, rehabilitacji dla osób starszych to: jędrzejowski, pińczowski oraz skarżyski.

Przedsięwzięcia służące integracji międzypokoleniowej

Działań rekomendowanymi do realizacji na poziomie samorządów gminnych są m.in. przedsięwzięcia służące integracji międzypokoleniowej, zlecenie zadań publicznych organizacjom pozarządowym, organizacja szkoleń, warsztatów, kampanii i wolontariat.

W 2016 roku w **42 gminach** realizowane były przedsięwzięcia mające na celu integrację międzypokoleniową.

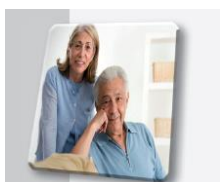
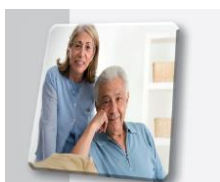
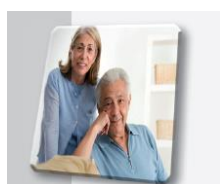

Tabela 9. Realizacja przedsięwzięć służących integracji międzypokoleniowej przez samorządy gminne w regionie świętokrzyskim w 2016 r.

Powiat	Gminy	Główne działania
buski	Busko-Zdrój Pacanów Stopnica	1. Działania Świątlicy Wielopokoleniowej. 2. Działalność Gminnej Rady Seniorów. 3. Warsztaty rękodzieła. 4. Przegląd zapomnianych kolęd 5. Imprezy okolicznościowe: dożynki, pikniki rodzinne.
jędrzejowski	Jędrzejów Sędziszów Sobków Wodzisław	1. Wieczerek taneczny dla seniorów z rodzinami. 2. Warsztaty rękodzieła artystycznego. 3. Wyjazdy na jogę. 4. Przedszkole samorządowe: warsztaty bożonarodzeniowe, konkursy plastyczne, bal karnawałowy. 5. Biblioteka Publiczna oraz Towarzystwo Przyjaciół Wodzisławia: warsztaty, spotkanie literacko-muzyczne ze znanymi osobami, konkursy fotograficzne. 4. Imprezy okolicznościowe.
kazimierski	Bejsce Czarnocin	1. Wigilia dla osób starszych i samotnych. 2. Organizacja spotkań w Święta Narodowo-Patriotyczne. 3. Modernizacja świetlic. 4. Przegląd Pieśni i Piosenek Patriotycznych. 5. Narodowe czytanie. 6. Piknik rodzinny. 7. Jubileusz OSP i KGW. 8. Imprezy okolicznościowe.
kielecki	Bieliny Chmielnik Górno Łopuszno Miedziana Góra Morawica Nowa Słupia Pierzchnica Raków Zagnańsk	1. Wigilia wielopokoleniowa. 2. Spotkania w bibliotece. 3. Wspólne kolędowanie w GOK-u. 4. Konkurs kolęd i pastoralek. 5. Spotkania seniorów z młodzieżą szkolną. 6. Wigilia dla osób starszych i samotnych. 7. Organizacja festynu gminnego z okazji Dnia Seniora. 8. Działania Kół Gospodyń Wiejskich zrzeszających osoby z różnych grup wiekowych. 9. Wyjazdy integracyjno-międzypokoleniowe. 10. Warsztaty plastyczne. 11. Spotkania z przedstawicielami Komendy Wojewódzkiej Policji. 12. Warsztaty z rękodzieła, muzyczne, kulinarne. 13. Zajęcia z gimnastyki. 14. Dzień Seniora. 15. Występy lokalnego zespołu ludowego. 16. Wycieczki. 17. Występy uczestników WTZ w Osinach. 18. Rodzinny festyn sportowy. 19. Imprezy okolicznościowe.
konecki	Radoszyce Słupia Konecka Smyków Stąporków	1. Dzień Seniora. 2. Piknik międzypokoleniowy. 3. Międzypokoleniowy rajd rowerowy. 4. Spotkania z poezją. 5. Aerobik.

		<ul style="list-style-type: none"> 6. Wycieczki. 7. Wyjazdy do kina i teatru. 8. Wieczór wigilijny. 9. Imprezy okolicznościowe.
opatowski	Opatów Ożarów	<ul style="list-style-type: none"> 1. Współpraca z kombatanami ws. pomocy i poradnictwa. 2. Współpraca w zakresie osób starszych i samotnych z sołtysami, radnymi, policją i stowarzyszeniami w zakresie rozwiązywania bieżących potrzeb. 3. Pobyt u 100-latków i powyżej, tradycja kultywowana od szeregu lat. 4. Piknik integracyjny.
ostrowiecki	Bałtów Kunów Ostrowiec Świętokrzyski	<ul style="list-style-type: none"> 1. Realizacja projektu "Z tego Bałtów słynie, że tradycja nie zginie"- współpraca z wielopokoleniowymi zespołami ludowymi. 2. Spotkanie międzypokoleniowe na zakończenie wakacji. 3. Uniwersytet Trzeciego Wieku – prowadzenie spotkań i zajęć z dziećmi w porozumieniu ze szkołami i przedszkolami, corocznie organizowana jest „SENIORIADA” w czerwcu, na którą zapraszani są wszyscy mieszkańcy oraz wiele innych działań stosownie do potrzeb i możliwości np.: sekcje zainteresowań, które organizują prezentacje swoich prac nie tylko na terenie miasta. 4. Kluby Seniora – spotkania z mieszkańcami osiedli, spotkania w szkołach, zapraszanie dzieci ze szkół na uroczystości okolicznościowe np.: z okazji Dnia Babci i Dziadka itp. 5. Dzienny Dom Senior „WIGOR”- organizowanie spotkań okolicznościowych z udziałem dzieci.
pińczowski	Działoszyce Pińczów	<ul style="list-style-type: none"> 1. Spotkania integracyjne międzypokoleniowe. 2. Imprezy okolicznościowe z udziałem osób starszych.
sandomierski	Samborzec Sandomierz Wilczyce	<ul style="list-style-type: none"> 1. Realizacja programu "Seniorzy w akcji". 2. Powołanie Rady Seniorów. 3. Sandomierska Akademia Seniorów. 4. Senioralia. 5. Przegląd kolęd i pastorałek. 6. Spotkanie opłatkowe. 7. Wyścig kolarski. 8. Gminne Święto Plonów. 9. Turniej piłki nożnej o Puchar Wójta.
skarżyski	Łączna	<ul style="list-style-type: none"> 1. Czytanie książek przez dzieci dla osób starszych.
starachowicki	Mirzec Starachowice	<ul style="list-style-type: none"> 1. Wigilia dla osób samotnych. 2. Spotkanie opłatkowe. 3. Dzień Seniora- zabawy sportowe dla rodzin, występy na scenie zarówno seniorów jak i juniorów, nauka tańca. 4. Festyny profilaktyczne połączone z zabawami sportowymi, zawodami w bieganiu. 5. Dni Starachowic. 6. Jarmark Bożonarodzeniowy, kolędowanie. 7. Sylwester pod gwiazdami. 8. Kino plenerowe. 9. Sobótki pod Żaglami.

staszowski	Połaniec Szydłów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wigilia Trzech Pokoleń. 2. Przywitanie lata. 3. Imprezy organizowane przez Towarzystwo Kościuszkowskie. 4. Inicjatywa edukacyjno-animacyjna- "Ruch sąsiedzki". 5. Zawody wędkarskie w ramach Europejskiego Tygodnika Sportu dla wszystkich. 6. Wycieczki- zwiedzanie okolicy. 7. Warsztaty nt "Ratowanie- Panowie, Panie to nie jest trudne zadanie".
włoszczowski	Kluczewsko Krasocin Radków Secemin	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja konkursów dla dzieci i młodzieży a efekty przekazywano do oceny przez seniorów. 2. Noc bibliotek. 3. Dzień Kobiet z Klubem Seniora. 4. Cała Polska czyta dzieciom. 5. Dyskusyjny Klub Książki. 6. Wspólne kolędowanie. 7. Noc świętojańska. 8. Działalność Stowarzyszenia "Jesteśmy Razem w Radkowie". 9. Przegląd zespołów ludowych. 10. Spotkanie wigilijne.

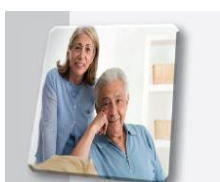
Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie badania ankietowego.

Zadania publiczne z zakresu pomocy społecznej na rzecz osób starszych zlecone organizacjom pozarządowym.

Spośród 102 gmin województwa świętokrzyskiego, jedynie **10 z nich** zleciło w trybie konkursu dla organizacji pozarządowych zadania publiczne z zakresu pomocy społecznej na rzecz osób starszych. Łączna suma środków przeznaczonych na te zadania wyniosła: **473 133,20 zł**. W 2015 roku 6 gmin przyznało 13 organizacjom 271 480,00 zł. Na przestrzeni lat 2015-2016 wysokość przeznaczonych środków zwiększyła się niemal dwukrotnie. (tab.10)

Tabela 10. Zadania publiczne zlecone organizacjom pozarządowym w 2016 roku.

L.p.	Gmina	Liczba organizacji pozarządowych	Wysokość środków
1	Busko-Zdrój	2	7 000,00 zł
2	Osiek	1	4 000,00 zł
3	Ostrowiec Świętokrzyski	1	226 080,00 zł
4	Pawłów	1	99 603,20 zł

5	Pońaniec	1	30 000,00 zł
6	Sandomierz	1	35 000,00 zł
7	Słupia Konecka	1	49 350,00 zł
8	Starachowice	3	19 000,00 zł
9	Staszów	1	600,00 zł
10	Wąchock	2	2 500,00 zł
	Razem	14	473 133,20 zł

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie badania ankietowego.

Zadania zostały zlecone łącznie 14 organizacjom pozarządowym. Najwięcej środków na zadania publiczne z zakresu pomocy społecznej na rzecz osób starszych przeznaczono w Ostrowcu Świętokrzyskim - 226 080,00 zł.

Informacje o zadaniach zleconych przez Samorząd Województwa, Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej, zawarte są w kolejnym rozdziale raportu.

Udział pracowników samorządowych w tym pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w szkoleniach, warsztatach itp.

Respondenci wskazali, iż w 2016 roku, 75 pracowników samorządowych regionu świętokrzyskiego brało udział w szkoleniach bądź warsztatach mających na celu podniesienie kompetencji w zakresie pracy z osobami w podeszłym wieku. Jest to o 8 pracowników więcej w porównaniu do roku 2015.

Tabela 11. Udział w szkoleniach/warsztatach w 2016 roku.

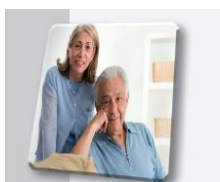
L.p.	Powiat	Gmina	Liczba pracowników
1	buski	Pacanów	2
2	jędrzejowski	Jędrzejów	3
3	kazimierski	Kazimierza Wielka	4

4	kielecki	Bodzentyn	1
5		Górno	6
6		Mniów	1
7		Piekoszów	2
8	konecki	Gowarczów	2
9		Końskie	2
10		Radoszyce	3
11		Stąporków	2
12	opatowski	Ożarów	3
13	ostrowiecki	Ostrowiec Świętokrzyski	26
14	pińczowski	Pińczów	3
15	skarżyski	Skarżysko-Kamienna	2
16		Skarżysko-Kościelne	1
17	starachowicki	Mirzec	2
18		Pawłów	3
19		Starachowice	1
20		Wąchock	3
21	włoszczowski	Moskorzew	1
22		Radków	2
Razem			75

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie badania ankietowego.

Najwięcej pracowników podnoszących swoje umiejętności w tym zakresie odnotowano: w Ostrowcu Świętokrzyskim- 26 osób, Górnio- 6 osób oraz Kazimierzy Wielkiej- 4 osoby.

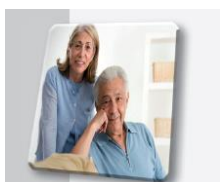
Działania na rzecz seniorów we współpracy lub partnerstwie z innymi podmiotami

Według badania ankietowego, 28 gmin w 2016 roku podjęło współpracę i zawiązało partnerstwo z innymi podmiotami na rzecz seniorów.

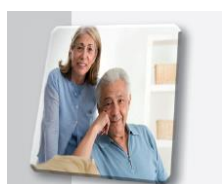
W tabeli 12 zawarto szczegółowe działania w poszczególnych gminach:

Tabela 12. Współpraca lub partnerstwo z innymi podmiotami w regionie świętokrzyskim w 2016 roku

Powiat	Gmina	Działania
buski	Busko-Zdrój Pacanów	1. Współpraca z Gminną Radą Seniorów 2. Współpraca z Urzędem Marszałkowskim 3. Współpraca z UTW, Klubem Seniora 4. Współpraca ze Stowarzyszeniem Miłośników Szańca
	Stopnica	1. W ramach Gminnego Centrum Kultury działa Klub Seniora 2. GCK we współpracy z Policją zorganizował spotkanie z policjantami 3. Spotkanie z lekarzem i kosmetyczką
jędrzejowski	Oksa	1. Udostępnianie świetlic na spotkania. 2. Oferowanie autokarów na wycieczki
	Sędziszów	1. Wieczorek taneczny
kazimierski	Czarnocin	1. Obchody 11 Listopada 2. Przegląd Pieśni i Piosenki Patriotycznej 3. Jubileusze Stowarzyszeń 4. Dożynki Senior-Wigor
kielecki	Bieliny	1. Utworzono Radę Seniorów
	Chęciny	1. Gmina podejmowała działania na rzecz osób starszych we współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Świętokrzyskiego
	Łopuszno	1. Konkurs kolęd i pastorałek 2. Rodzinny festyn sportowy 3. Wigilia dla osób starszych i samotnych
	Miedziana Góra	1. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie organizacji imprez o charakterze kulturalno-sportowych (m.in. Rajdy piesze, rowerowe, nordic walking, występy zespołów artystycznych)

	Nowa Słupia	1.Współpraca z UTW oraz policją w organizacji spotkania dotyczącego podniesienia bezpieczeństwa
	Pierzchnica	1. Międzypokoleniowe spotkania przy stole 2. Warsztaty z muzyki folklorystycznej, warsztaty instrumentalne z tańca ludowego, rękodzieła, spotkania turystyczne
	Sitkówka-Nowiny	1.Stowarzyszenie PROREW realizowało projekt "Rozwój to przyszłość" skierowany do 60 seniorów (zajęcia z języka angielskiego, informatyka, zajęcia plastyczne, fotograficzne, taneczne, aqua aerobik, indywidualne konsultacje z dietetykiem)
	Zagnańsk	1.Spotkania w szkołach, bibliotekach 2.Imprezy okolicznościowe we współpracy ze szkołami, biblioteką, OSP, służbą zdrowia, ngo
konecki	Końskie	1.Posiedzenie Rady Seniorów z udziałem Światowego Związku Armii Krajowej, Związku Nauczycielstwa Polskiego, Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w sprawie utworzenia Koneckiej Karty Seniora
	Radoszyce	1.Realizacja projektu "Aktywny Senior" ze środków MRPiPS w ramach rządowego programu na rzecz aktywności społecznej osób starszych na lata 2014-2020
	Słupia Konecka	1.Prowadzenie Dziennego Domu Senior-Wigor
opatowski	Opatów	1. Spotkanie opłatkowe i wigilijne 2. Współpraca ŚDS z UTW w zakresie m.in.. Wspólnych zajęć rękodzielniczych, plastycznych 3.Wolontariat młodzieżowy- odwiedziny w miejscu zamieszkania osoby starszej
pińczowski	Pińczów	Współpraca UTW i Pińczowskiego Samorządowego Centrum Kultury
sandomierski	Sandomierz	1. Współpraca z Miejską Biblioteką Publiczną 2. MOSiR 3. Sandomierskim Centrum Kultury
	Wilczyce	1.Współpraca z Kołem Gospodyń Wiejskich- organizowanie Dnia Kobiet 2. Spotkanie literackie- OPS i Gminna Biblioteka Publiczna
skarżyski	Skarżysko-Kamienna	1. Gmina podjęła uchwałę w sprawie "Skarżyskiego Programu Seniora"
starachowicki	Starachowice	1.Kurs samoobrony dla seniorów w partnerstwie ze Stowarzyszeniem Salutem, Program Senior- Patrol współpraca z Policją i Strażą Miejską, 2.Wieczorki integracyjne dla samotnych seniorów we współpracy z Hotelem Europa, Hotelem Senator w Starachowicach.

staszowski	Bogoria	1. Warsztaty pn . "Jak opiekować się osobą przewlekle chorą" dla opiekunów osób starszych, niepełnosprawnych i zależnych
	Połaniec	1. „Wieczór w świątecznym nastroju" kierowany do seniorów w wieku 64-69 lat 2. "Wieczór wspomnień" kierowany do seniorów w wieku powyżej 70 lat
włoszczowski	Kluczewsko	1. Obchody dnia seniora 2. Warsztaty o tematyce utworzenia Klubu Seniora
	Radków	1. Z inicjatywy GOPS w Radkowie z pozyskanych środków zewnętrznych powstało stowarzyszenie "Jesteśmy Razem w Radkowie"
	Włoszczowa	1. Włoszczowska Karta Seniora 60+

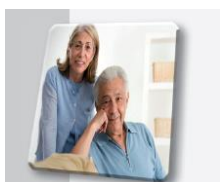
Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie badania ankietowego

Wolontariat, asystenci osób starszych oraz grupy wsparcia w funkcjach opiekuńczych nad seniorami dla rodzin lub opiekunów dla osób starszych

Poza realizowanymi projektami, programami, zlecaniem zadań publicznych organizacjom pozarządowym z zakresu pomocy społecznej na rzecz osób starszych, gminy mogą podejmować inne działania, które rekomendowane są w „Programie na rzecz osób starszych do 2020 r.” tj.: zatrudnianie asystentów osób starszych, tworzenie grup wsparcia w funkcjach opiekuńczych nad osobami starszymi jak również organizację wolontariatu.

Tabela 13. Wolontariat, asystenci, grupy wsparcia w funkcjach opiekuńczych nad seniorami dla rodzin lub opiekunów w 2016r.

WOLONTARIAT			
	GMINA	POWIAT	Liczba wolontariuszy
1	Pierzchnica	kielecki	60
2	Tarłów	kielecki	60
3	Mirzec	starachowicki	40
4	Sędziszów	jędrzejowski	23
5	Zagnańsk	kielecki	20

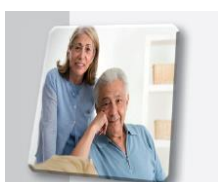
6	Samborzec	sandomierski	20
7	Połaniec	staszowski	16
8	Bieliny	kielecki	15
9	Opatów	opatowski	12
10	Ostrowiec Świętokrzyski	ostrowiecki	10
11	Miedziana Góra	kielecki	5
12	Starachowice	starachowicki	3
		Razem	284

ASYSTENCI OSÓB STARSZYCH			
	GMINA	POWIAT	Liczba asystentów
1	Łubnice	staszowski	1
2	Kluczewsko	włoszczowski	1
		Razem	2

GRUPY WSPARCIA			
	GMINA	POWIAT	Liczba osób objętych wsparciem
1	Kazimierza Wielka	kazimierski	100
		Razem	100

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie badania ankietowego

W 2016 r. w obszarze wsparcia seniorów, w regionie działało: **284 wolontariuszy w 12 gminach**, w ubiegłym roku ich liczba wynosiła **165** w 11 gminach. W analizowanym okresie liczba wolontariuszy wzrosła o 119 osób. Miasto Kielce również organizuje tego typu działania lecz nie prowadzi rejestru wolontariuszy w związku z powyższym w ankiecie z miasta Kielce nie wykazano liczby osób zaangażowanych w wolontariat na rzecz seniorów. Załedwie **dwie gminy**: Łubnice i Kluczewsko zatrudniają po **1 asystencie** osoby starszej. W gminie Kazimierza

Wielkiej działa grupa wsparcia w funkcjach opiekuńczych obejmująca wsparciem **100 rodzin/opiekunów** osób starszych.

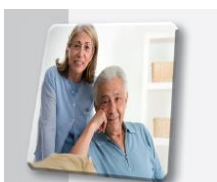
Aktywne formy spędzania wolnego czasu, zdrowego trybu życia oraz kampanie edukacyjne mające na celu przeciwdziałanie marginalizacji osób starszych

39 gmin świętokrzyskich podejmuje działania mające na celu promowanie form aktywnego spędzania czasu wolnego i zdrowego trybu życia. Według ankietowanych w 2016 roku podjęto **226** takich działań, najczęściej w gminach: Bieliny- 50, Starachowice- 21, Stopnica- 15, Bliżyn-12, Opatowiec-11, Sandomierz, Stąporków, Zagnańsk, Kazimierza Wielka- po 10 działań. **6 gmin** zorganizowało kampanie edukacyjne mające na celu przeciwdziałanie marginalizacji osób starszych. Są to gminy:

Tabela 14. Kampanie edukacyjne zorganizowane w 2016 r. mające na celu przeciwdziałanie marginalizacji osób starszych

L.p.	Powiat	Gmina
1	kazimierski	Czarnocin
2	kielecki	Bieliny
3	konecki	Słupia Konecka
4	ostrowiecki	Bodzechów
5	staszowski	Staszów
6	włoszczowski	Włoszczowa

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie badania ankietowego

Organizacja szkoleń oraz kursów dla osób starszych

Wśród działań zmierzających do przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób starszych jest również organizowanie szkoleń i kursów zapobiegających wykluczeniu cyfrowemu, podniesieniu kwalifikacji zawodowych i kompetencji osobowościowych jak również podniesieniu poziomu bezpieczeństwa osób starszych (tab.15).

Tabela 15. Szkolenia oraz kursy zorganizowane dla osób starszych ogółem.

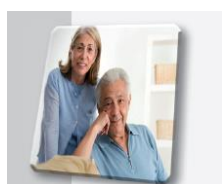
Tematyka szkoleń/kursów	Ilość gmin	Ilość osób uczestniczących
Podniesienie kwalifikacji zawodowych i kompetencji osobowościowych	15	735
Podniesienie poziomu bezpieczeństwa	24	2207
Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu	17	474
Razem	56	3 416

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie badania ankietowego

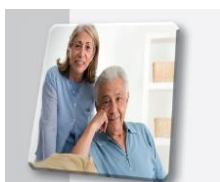
W 2015 roku w 56 gmin przeszkoliło **3 416** osób starszych. Tabela 16 przedstawia szczegółowe dane na temat ilości uczestników w szkoleniach:

Tabela 16. Szczegółowe zestawienie zorganizowanych szkoleń oraz kursów dla osób starszych w 2016 roku w świętokrzyskich gminach.

L.p.	powiat	Gmina	Ilość osób uczestniczących
Podniesienie kwalifikacji zawodowych i kompetencji osobowościowych			
1	kazimierski	Czarnocin	10
2		Kazimierza Wielka	100
3	kielecki	Bieliny	25
4		Miedziana Góra	15
5	konecki	Radoszyce	45
6		Stąporków	40
7	ostrowiecki	Kunów	10
8		Ostrowiec Świętokrzyski	31

9	sandomierski	Sandomierz	60
10	skarżyski	Suchedniów	84
11	starachowicki	Wąchock	200
12	staszowski	Szydłów	45
13	włoszczowski	Krasocin	30
14		Radków	20
15		Włoszczowa	20
		Razem	735
Podniesienie poziomu bezpieczeństwa			
1	buski	Busko-Zdrój	150
2		Stopnica	20
3	kazimierski	Czarnocin	10
4		Kazimierza Wielka	30
5	kielecki	Bieliny	50
6		Bodzentyn	20
7		Chmielnik	20
8		Miedziana Góra	50
9		Nowa Słupia	15
10		Pierzchnica	10
11	konecki	Końskie	40
12		Radoszyce	45
13		Słupia Konecka	15
14		Stąporków	30
15	opatowski	Opatów	11
16	ostrowiecki	Kunów	40
17		Ostrowiec Świętokrzyski	735
18	sandomierski	Sandomierz	500
19		Wilczyce	12
20	starachowicki	Starachowice	120
21	staszowski	Staszów	92
22		Szydłów	32
23	włoszczowski	Kluczewsko	110
24		Włoszczowa	50
		Razem	2 207

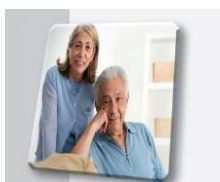

Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu			
1	buski	Busko-Zdrój	40
2	kazimierski	Czarnocin	10
3		Kazimierza Wielka	12
4	kielecki	Bieliny	15
5		Miedziana Góra	100
6	konecki	Radoszyce	36
7		Słupia Konecka	15
8	ostrowiecki	Bodzechów	40
9		Kunów	10
10		Ostrowiec Świętokrzyski	20
11	sandomierski	Sandomierz	60
12	staszowski	Połaniec	4
13		Staszów	50
14	włoszczowski	Kluczewsko	10
15		Krasocin	30
16		Radków	2
17		Włoszczowa	20
		Razem	474

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie badania ankietowego

Gminne rady seniorów

W 2013 r. do ustawy o samorządzie gminnym wprowadzona została nowelizacja pozwalająca na powoływanie gminnych rad seniorów. Mają one gwarantować włączanie osób starszych w życie społeczne. W regionie w 2016 funkcjonowało **10 Rad Seniora** w gminach: Busko-Zdrój, Jędrzejów, Bieliny, Łopuszno, Miedziana Góra, Strawczyn, Końskie, Pińczów, Sandomierz, Starachowice. Do 2015 roku powstały 3 takie rady: w Miedzianej Górze, Końskich i w Starachowicach. 7 rad powstało w ciągu jednego roku.

Programy uprawniające seniorów do zniżek

Status seniora powinien nieść za sobą wiele udogodnień i przywilejów. Niejednokrotnie niskie dochody seniorów sprawiają, że dotyczą ich problemy natury ekonomicznej. Emeryci i renciści mają prawo m.in. do tańszych podróży pociągiem i autobusem, zniżek w aptekach, a nawet darmowych wejść do muzeów. Tego typu forma wsparcia seniorów może przyczynić się do wzrostu aktywności społecznej osób starszych

Według danych przedstawionych przez samorządy lokalne, tylko 4 gminy wprowadziły programy uprawniające osoby starsze do zniżek z których skorzystać może 18 971 osób starszych.

Tabela 17. Szczegółowe zestawienie dot. Programów uprawniających do zniżek seniorów funkcjonujących na poziomie samorządów gminnych w 2016 roku.

Gmina	Ilość osób objętych programem
Skarżysko-Kamienna	14 000
Starachowice	2 368
Jędrzejów	2 048
Włoszczowa	555
Razem	18 971

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie badania ankietowego

Teleopieka

Do tradycyjnego modelu opieki zdrowotnej i społecznej powoli włączane jest innowacyjne rozwiązanie jakim jest teleopieka. Statystyki pokazują, że aż 70 proc. upadków w domach, którym ulegają osoby powyżej 65 roku życia, zdarza się podczas kąpieli w łazience, gdy dostęp do telefonu jest niemożliwy. Ponad 40 proc. poszkodowanych nie może się podnieść, a więc także dotrzeć do telefonu, by wezwać pomoc. Więcej niż połowa osób w chwili zagrożenia i stresu nie potrafi wybrać numeru telefonu do służb ratunkowych.

Przykładem, jak pokonać tego typu bariery, jest wprowadzone ponad 20 lat temu między innymi we Francji, Szwecji czy Hiszpanii nowoczesne rozwiązanie dziś nazywane teleopieką. Jego najważniejszym celem jest zwiększenie poczucia bezpieczeństwa seniorów i ich najbliższych. Świadomość, że w każdej chwili – niezależnie od pory dnia czy nocy – można skontaktować się z teleopiekunem, wpływa pozytywnie na samopoczucie osoby starszej.

Zasada działania systemu teleopieki jest prosta. U podopiecznego w domu, najczęściej obok telefonu stacjonarnego, instaluje się głośnomówiący transponder wyposażony w czuły mikrofon i głośnik. Umożliwia on prowadzenie rozmów bez podnoszenia słuchawki lub wykręcania numeru. W chwili zagrożenia: przy upadku, zasłabnięciu, lęku, podczas włamania czy pożaru, podopieczny naciska przycisk alarmowy – niewielki zegarek lub wisior i w kilka sekund łączy się z centrum interwencyjnym. Dzięki karcie informacyjnej, którą podopieczny wypełnia podczas instalacji urządzenia, przychodzące zgłoszenie nie jest anonimowe. Operator wie kto i skąd dzwoni, jaki jest jego stan zdrowia i jakie mogą być związane z tym zagrożenia. Znane są również osoby z najbliższego otoczenia: rodzina, opiekunowie, sąsiedzi; których należy powiadomić w pierwszej kolejności. Teleopiekun, zależnie od powodu zgłoszenia, powiadamia osoby najbliższe lub służby ratunkowe. Każde zgłoszenie jest „zaopiekowane” do chwili, gdy teleopiekun uzyska pewność, że zgłoszony problem rozwiązano.²

Na podstawie nadesłanych ankiet z samorządów lokalnych, żadna z gmin nie udziela wsparcia seniorom w formie teleopieki. Ta forma wsparcia znana jest w 26 gminach, a w 2 z nich teleopieka była przedmiotem analizy/diagnozy: Staszów oraz Radków.

W przyszłości 5 samorządów planuje wdrożenie teleopieki jako formy wsparcia dla 188 osób starszych. (tab. 18)

Tabela 18. Planowane wdrożenie teleopieki

powiat	gmina	Liczba osób objętych
kielecki	Miedziana Góra	120
konecki	Smyków	10
opatowski	Wojciechowice	20

² <http://www.zdaniemseniora.pl/teleopieka-aniol-stroz-dla-seniorow/>

staszowski	Staszów	18
włoszczowski	Radków	20
Razem		188

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie badania ankietowego

5.2. Działania podejmowane przez powiaty regionu świętokrzyskiego

Realizacja projektów z zakresu profilaktyki, ochrony zdrowia, rehabilitacji dla osób starszych

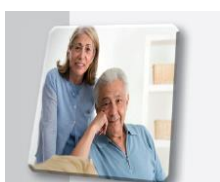
W 2016 roku 3 samorządy powiatowe realizowały projekty z zakresu profilaktyki, ochrony zdrowia, rehabilitacji, których odbiorcami były osoby starsze (tab.19):

Tabela 19. Realizacja projektów z zakresu profilaktyki, ochrony zdrowia, rehabilitacji dla osób starszych

L.p.	POWIAT	LICZBA OSÓB OBJĘTYCH
1	kielecki	441
2	opatowski	21
3	ostrowiecki	120
Razem		582

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie badania ankietowego.

W działaniach powiatów w ramach projektów z zakresu profilaktyki, ochrony zdrowia, rehabilitacji łącznie udział wzięło: **582 mieszkańców regionu.**

Przedsięwzięcia służące integracji międzypokoleniowej

W 2016 roku **4 powiaty** regionu świętokrzyskiego realizowały przedsięwzięcia mające na celu integrację międzypokoleniową.

Tabela 20. Realizacja przedsięwzięć służących integracji międzypokoleniowej przez powiaty regionu świętokrzyskiego w 2016 r.

POWIAT	DZIAŁANIA
kazimierski	W 2016 roku w Powiecie Kazimierskim zorganizowane były 4 spotkania służące integracji międzypokoleniowej: - 2 spotkania integracyjne uczestników PŚDS w Kazimierzy Wielkiej z emerytami i rencistami ze związku Emerytów Rencistów i Inwalidów Oddział Rejonowy w Kazimierzy Wielkiej oraz Emerytów z Oddziału Związku Nauczycielstwa Polskiego w Kazimierzy Wielkiej. - 2 spotkanie integracyjne mieszkańców DPS w Bejscach, pierwsze z uczestnikami PŚDS i W TZ w Kazimierzy Wielkiej oraz mieszkańcami innych DPS w ramach rozgrywek sportowych, z młodzieżą z Portugalii w związku z obchodami Świątowych Dni Młodzieży.
opatowski	Spotkanie seniorów z dziećmi i młodzieżą z Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej
ostrowiecki	Domy Pomocy Społecznej funkcjonujące na terenie powiatu ostrowieckiego realizowały przedsięwzięcia służące integracji międzypokoleniowej w ramach współpracy z instytucjami zewnętrznymi m.in.. Turnieje, zawody, konkursy, festiwal piosenki różnej osób niepełnosprawnych
sandomierski	Współpraca DPS z przedszkolami, szkołami, świetlicami socjoterapeutycznymi, ZHP, ŚDS, MOW, W TZ

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie badania ankietowego

Zadania publiczne z zakresu pomocy społecznej na rzecz osób starszych zlecone organizacjom pozarządowym przez powiaty.

Spośród 13 świętokrzyskich powiatów, **3** w trybie konkursu dla organizacji pozarządowych zleciły zadania publiczne z zakresu pomocy społecznej na rzecz osób starszych. Łączna suma środków przeznaczonych wyniosła: **302 698,00 zł.** (tab.21)

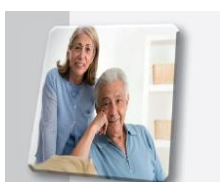

Tabela 21. Zadania publiczne zlecone organizacjom pozarządowym przez powiaty w 2016 roku.

L.p.	powiat	Liczba organizacji pozarządowych	Wysokość środków
1	buski	1	94 376,00 zł
2	kielecki	1	205 822,00 zł
4	starachowicki	1	2 500,00 zł
	Razem	3	302 698,00 zł

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie badania ankietowego.

Zadania zostały zlecone 3 organizacjom pozarządowym. Najwięcej środków na zadania publiczne z zakresu pomocy społecznej na rzecz osób starszych przeznaczył powiat kielecki- 205 822,00 zł.

Udział pracowników samorządowych w tym pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w szkoleniach, warsztatach itp.

Respondenci wskazali, iż w 2016 roku, **46 pracowników powiatowych centrów pomocy rodzinie** brało udział w szkoleniach bądź warsztatach mających na celu podniesienie kompetencji w zakresie pracy z osobami w podeszłym wieku.

Tabela 22. Udział pracowników powiatowych centrów pomocy rodzinie w szkoleniach/ warsztatach w 2016 roku.

L.p.	Powiat	Liczba pracowników
1	buski	6
2	opatowski	5
3	ostrowiecki	15
4	sandomierski	20
	Razem	46

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie badania ankietowego.

Najwięcej pracowników podnoszących swoje umiejętności w tym zakresie odnotowano w powiecie sandomierskim- 20 osób oraz ostrowieckim- 15 osób.

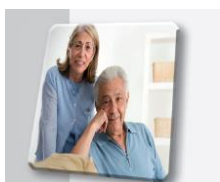
Działania na rzecz seniorów we współpracy lub partnerstwie z innymi podmiotami

Z dokonanej analizy ankiet wynika, iż 4 powiaty w 2016 roku podjęły współpracę i zawiązały partnerstwo z innymi podmiotami na rzecz seniorów.

Tabela 23. Współpraca lub partnerstwo powiatu z innymi podmiotami w regionie świętokrzyskim w 2016 roku

Powiat	Działania
kazimierski	1. Wspólne zajęcia uczestników PŚDS w Kazimierzy Wielkiej z emerytami i rencistami ze związku Emerytów Rencistów i Inwalidów Oddział Rejonowy w Kazimierzy Wielkiej oraz Emerytów z Oddziału Związku Nauczycielstwa Polskiego w Kazimierzy Wielkiej.
opatowski	1. Utworzenia Dziennego Domu "Senior-Wigor" w Opatowie
ostrowiecki	1. Współpraca DPS z instytucjami zewnętrznymi: Zakładem Doskonalenia Zawodowego, Uniwersytetem Trzeciego Wieku, Fundacją na rzecz aktywizacji i rozwoju środowisk osób niepełnosprawnych, przedszkolami, szkołami, Państwową Szkoła Muzyczną i Zespołem Szkół Specjalnych, Kołami Gospodyń Wiejskich, Klubem pacjenta "Serce jak dzwon". 2. Przy DPS działa Stowarzyszenie przyjaciół osób niepełnosprawnych i psychicznie chorych "Barka"
starachowicki	1. Udział pracowników PCPR, DPS oraz mieszkańców w Senioraliach, 2. Koncerty oraz zabawy integracyjne, 3. Turnieje szachowe i warcabowe.

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie badania ankietowego

Wolontariat oraz grupy wsparcia w funkcjach opiekuńczych nad seniorami dla rodzin lub opiekunów dla osób starszych

Poza realizowanymi projektami, programami, zlecaniem zadań publicznych organizacjom pozarządowym z zakresu pomocy społecznej na rzecz osób starszych, powiaty mogą podejmować inne działania, które rekomendowane są w „Programie na rzecz osób starszych do 2020 r.” tj.: tworzenie grup wsparcia w funkcjach opiekuńczych nad osobami starszymi jak również organizację wolontariatu.

Tabela 24. Wolontariat oraz grupy wsparcia w funkcjach opiekuńczych nad seniorami dla rodzin lub opiekunów w powiatach w 2016 r.

	POWIAT	Liczba wolontariuszy	Grupy wsparcia/liczba osób objętych wsparciem
1	sandomierski	55	-
2	opatowski	-	15
	Razem	55	15

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie badania ankietowego

W 2016 r. w obszarze wsparcia seniorów, tylko powiat sandomierski organizował wolontariat w ramach którego działało 55 wolontariuszy. W powiecie opatowski działa grupa wsparcia w funkcjach opiekuńczych obejmująca wsparciem **15 rodzin/opiekunów** osób starszych.

Promowanie form aktywnego spędzania wolnego czasu, zdrowego trybu życia oraz kampanie edukacyjne mające na celu przeciwdziałanie marginalizacji osób starszych

5 powiatowych centrów pomocy rodzinie w 2016 roku podjęło działania mające na celu promowanie form aktywnego spędzania czasu wolnego i zdrowego trybu życia. W sumie podjęto **52** takich działań:

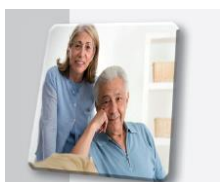

Tabela 25. Działania mające na celu promowanie form aktywnego spędzania czasu wolnego i zdrowego trybu życia podjęte przez powiaty w 2016 r.

L.p.	Powiat	Liczba działań
1	kazimierski	17
2	opatowski	1
3	ostrowiecki	12
4	sandomierski	20
5	skarżyski	2
	Razem	52

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie badania ankietowego

3 powiatowe centra pomocy rodzinie zorganizowały w 2016 roku kampanie edukacyjne mające na celu przeciwdziałanie marginalizacji osób starszych. Są to powiaty: opatowski, sandomierski oraz skarżyski.

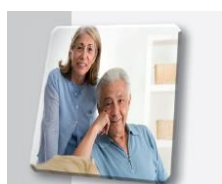
Organizacja szkoleń oraz kursów dla osób starszych

Wśród działań zmierzających do przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób starszych jest również organizowanie szkoleń i kursów zapobiegających wykluczeniu cyfrowemu, podniesieniu kwalifikacji zawodowych i kompetencji osobowościowych jak również podniesieniu poziomu bezpieczeństwa osób starszych (tab.26).

Tabela 26. Szkolenia oraz kursy zorganizowane dla osób starszych ogółem.

Tematyka szkoleń/kursów	Ilość gmin	Ilość osób uczestniczących
Podniesienie kwalifikacji zawodowych i kompetencji osobowościowych	2	20
Podniesienie poziomu bezpieczeństwa	2	17
Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu	3	27
Razem	7	64

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie badania ankietowego

W 2016 roku w ramach tego typu oddziaływań organizowanych na szczeblu powiatu przeszkolonych zostało **64** seniorów.

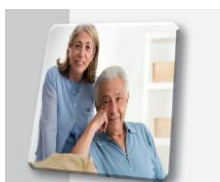
Poniższa tabela przedstawia szczegółowe dane na temat ilości uczestników w szkoleniach:

Tabela 27. Szczegółowe zestawienie zorganizowanych szkoleń oraz kursów dla osób starszych w 2016 roku.

L.p.	POWIAT	Ilość osób uczestniczących
Podniesienie kwalifikacji zawodowych i kompetencji osobowościowych		
1	kazimierski	3
2	opatowski	17
	Razem	20
Podniesienie poziomu bezpieczeństwa		
3	kazimierski	2
4	opatowski	15
	Razem	17
Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu		
1	kazimierski	1
2	opatowski	18
3	sandomierski	8
	Razem	27

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie badania ankietowego

Jak wynika z nadesłanych w ankietach danych, tylko 3 powiatowe centra pomocy rodzinie realizowały kursy/szkolenia dedykowane dla seniorów, są to powiaty: kazimierski, opatowski i sandomierski.

VI. DZIAŁANIA SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA NA RZECZ OSÓB STARSZYCH

Wojewódzka Społeczna Rada Seniorów

Marszałek Województwa dostrzegając potrzeby i oczekiwania seniorów już w 2010 roku powołał Wojewódzką Społeczną Radę Seniorów, która w 2014 r. po zakończeniu czteroletniej kadencji – fakultatywna Rada przestała funkcjonować. W 2015 r. reaktywowano Radę Seniorów, została powołana Uchwałą Nr 735/15 Zarządu Województwa Świętokrzyskiego z dnia 7 października 2015 roku.

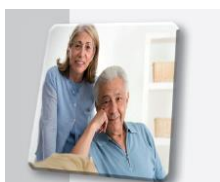
Podstawowymi zadaniami Rady na szczeblu samorządu województwa jest przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób starszych, włączanie seniorów w życie społeczne oraz realizacja działań, zaspokajających potrzeby i rozwiązujących problemy indywidualne oraz grupowe osób starszych. Wojewódzka Społeczna Rada Seniorów ma wspierać samorząd województwa w prowadzeniu skutecznej polityki senioralnej, niezwykle istotnej w kontekście starzenia się społeczeństwa i wydłużania się średniego czasu życia.

W ramach informowania seniorów o adresowanych do nich inicjatywach w regionie, na stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego utworzona została zakładka pn. „Dla Seniorów” - www.sejmik.kielce.pl/urząd/dla-seniorow. Znajdują się w niej informacje ważne dla seniorów, ich rodzin, organizacji pozarządowych, gminnych rad seniorów i samorządów terytorialnych. Zamieszczane są relacje z wydarzeń w których uczestniczą świętokrzyscy seniorzy. Aktualizowana jest również baza adresowa w której znajdują się funkcjonujące na terenie naszego regionu: Uniwersytety Trzeciego Wieku, kluby seniora, stowarzyszenia i fundacje działające na rzecz osób starszych.

Pierwsze posiedzenie Wojewódzkiej Społecznej Rady Seniorów odbyło się w lutym 2016 roku w siedzibie Domu Seniora "Manhattan" w Starachowicach, który powstał w ramach programu „Senior Wigor”.

Solidarność Pokoleń

Pogłębianie integracji międzypokoleniowej, zwiększenie zaangażowania seniorów w życie społeczności lokalnej, promowanie równości, wolontariatu i sieci pomocy wzajemnej, a także popularyzacja wiedzy na temat sektora ekonomii społecznej były tematem spotkania

integracyjnego w Tokarni, które odbyło się w piątek, 17 czerwca 2016 roku. Uczniowie dwóch kieleckich gimnazjów oraz seniorzy, uczęszczający na zajęcia Uniwersytetów III Wieku oraz należący do Klubów Seniora w całym regionie, spędzili razem czas oraz poznawali ideę ekonomii społecznej. W spotkaniu udział wzięli marszałek województwa świętokrzyskiego – Adam Jarubas, członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego – Piotr Żołądek. Organizatorem spotkania był Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

Podczas spotkania odbywały się prelekcje i warsztaty podczas których prelegenci zachęcali młodzież i seniorów do współpracy oraz organizowania ciekawych inicjatyw. Wszyscy zgodnie podkreślali wartość wspólnego spędzania czasu.

Konkurs „Świętokrzyskie w obiektywie aparatu fotograficznego”

„Świętokrzyskie w obiektywie aparatu fotograficznego” – to pierwsza edycja konkursu dla osób powyżej 60 roku życia, zorganizowanego przez Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego. Ideą przedsięwzięcia jest zachęcanie seniorów do twórczej aktywności i pokazanie ich oczami przyrodniczych i historycznych walorów województwa świętokrzyskiego.

Świętokrzyska Karta Seniora

21 września 2016 roku Urząd Marszałkowski w Kielcach zainaugurował projekt Świętokrzyska Karta Seniora, która jest formą dodatkowego wsparcia dla seniorów w dostępie do różnych form życia społecznego, kulturalnego, prozdrowotnego i gospodarczego, poprzez zaoferowanie osobom starszym specjalnych ulg, usług bądź szczególnych uprawnień wynikających z oferty partnerów projektu. Obecnie do projektu przystąpiło **25 partnerów**. Szczegóły programu dostępne na stronie internetowej: www.senior.sejmik.kielce.pl.

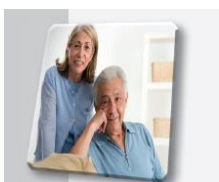
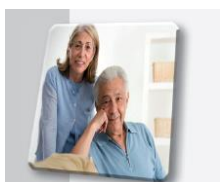

Tabela 28. Partnerzy projektu „Świętokrzyska Karta Seniora”

powiat	Nazwa partnera projektu
buski	<ol style="list-style-type: none"> 1. Europejskie Centrum Bajki im. Koziołka Matołka w Pacanowie 2. Słoneczny Zdrój Hotel Medical SPA&Wellness **** w Busko- Zdroju 3. "Uzdrowisko Busko-Zdrój" S.A w Busko-Zdroju
Miasto Kielce	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wojewódzki Dom Kultury w Kielcach 2. Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Witolda Gombrowicza w Kielcach 3. Teatr im. Stefana Żeromskiego w Kielcach 4. Muzeum Narodowe w Kielcach 5. Empik School Kielce 6. Centrum Kształcenia Ustawicznego College Medyczny w Kielcach 7. Nissan A.B.T. Autoniss Sp. z o.o. w Kielcach 8. Przychodnia "SYNAPSA" w Kielcach 9. Świętokrzyski Klub Karate Kyokushin w Kielcach
kielecki	<ol style="list-style-type: none"> 1. Regionalne Centrum Naukowo-Technologiczne w Podzamczu Chęcińskim 2. Muzeum Wsi Kieleckiej 3. Gospodarstwo Agroturystyczne "Leśne Zacisze" 4. Ośrodek Rehabilitacyjno-Wypoczynkowy Polanika w Chrustach 5. Dom Opieki Rodzinnej w Pierzchnicy 6. Gminnym Ośrodkiem Kultury i Sportu w Masłowie
opatowski	<ol style="list-style-type: none"> 1. Instytucja Kultury Zamek Krzyżtopór w Ujeździe
ostrowiecki	<ol style="list-style-type: none"> 1. Muzeum Historyczno-Archeologicznym w Ostrowcu Świętokrzyskim 2. Stowarzyszenie Delta Bałtowski Kompleks Turystyczny w Bałtowie 3. Fabryka Porcelany AS Ćmielów
sandomierski	<ol style="list-style-type: none"> 1. Grupa hotelowo turystyczna SANTUR A.S. Tomala Sp. J. (Dwór Dwikozy)
skarżyski	<ol style="list-style-type: none"> 1. Muzeum im. Orła Białego w Skarżysku Kamiennej
starachowicki	<ol style="list-style-type: none"> 1. Muzeum Przyrody i Techniki Ekomuzeum im. Jana Pazdura w Starachowicach

Źródło: www.senior.sejmik.kielce.pl.

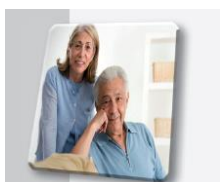
„Uśmiech seniora”

17 października 2016 roku Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego zorganizował cykliczne spotkanie seniorów regionu świętokrzyskiego pn. „Uśmiech Seniora”. Na widowni Wojewódzkiego Domu Kultury w Kielcach gościło 270 seniorów. „Uśmiech Seniora” integruje osoby w wieku 60+ udowadniając, że wiek ten może być piękny oraz twórczy. W 2016 roku uczestnicy zachęceni byli do różnego rodzaju aktywności. Pokazano jak aktywny tryb życia może mieć pozytywny wpływ na zdrowie. Na scenie zaprezentowały się zespoły taneczne oraz wokalne działające w świętokrzyskich klubach seniora. Wystąpili także laureaci tegorocznej VIII edycji artystycznego Festiwalu Scyzoryki w kategorii Senior „Perły z lamusa” ze Skarżyska-Kamiennej, Maria i Paweł Żerdeccy z Opatowa oraz „Pasjonata” z Kielc.

Dofinansowanie działań mających na celu poprawę sprawności fizycznej i intelektualnej osób starszych w różnych sferach życia

14 grudnia 2015 r. Sejmik Województwa przyjął do realizacji „Program Współpracy Samorządu Województwa Świętokrzyskiego z Organizacjami Pozarządowymi na 2016 r.” Program ten określa sfery działań w ramach których organizacje pozarządowe mogą pozyskać środki na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej. Przyznawanie dotacji odbywa się w trybie otwartego konkursu, a także w trybie pozakonkursowym. W 2016 roku jeden z priorytetów z zakresu pomocy społecznej skierowany był do osób starszych. Na zadanie pn. „Dofinansowanie działań mających na celu poprawę sprawności fizycznej i intelektualnej ludzi starszych w różnych sferach życia” przyznano dotacje dla **13 organizacji pozarządowych** na kwotę: 99 500,00 zł.

Tabela 29 zawiera szczegółowe dane na temat udzielonych dotacji- str. 59.

Działania podejmowane w ramach rządowego Programu wieloletni "Senior Wigor" na lata 2015-2020 (obecna nazwa programu: Senior +)

Od roku 2015 Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej realizuje Program Wieloletni „Senior Wigor” na lata 2015-2020 skierowany do jednostek samorządu terytorialnego (obecna nazwa Program „Senior+”).

Celem strategicznym Programu jest zwiększenie aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym seniorów poprzez rozbudowę infrastruktury ośrodków wsparcia w środowisku lokalnym oraz zwiększenie miejsc w placówkach „Senior +” przy dofinansowaniu działań jednostek samorządu w rozwoju na ich terenie sieci Dziennych Domów „Senior +” i Klubów „Senior +”. Program polega na wsparciu tworzenia placówek typu „Senior +”, w tym Dziennych Domów „Senior +” i Klubów „Senior +” przez jednostki samorządu, których strategie rozwoju pomocy społecznej uwzględniają rozwój infrastruktury dla osób starszych lub w których brak jest innej infrastruktury pomocy społecznej tego typu.³

W kolejnej edycji konkursu w 2016 roku na dofinansowanie Dziennych Domów „Senior-WIGOR”). wsparcie otrzymało siedem świętokrzyskich jednostek samorządu z województwa świętokrzyskiego. Nowe placówki powstały: w **Ożarowie**, w **Sędku w gminie Łągów** i w **Sandomierzu**. Natomiast środki finansowe na prowadzenie działalności już istniejących otrzymały: Starachowice, Słupia Konecka - dom w Pilczycy, Ostrowiec Świętokrzyski oraz powiat opatowski.

Nowe Dzielne Domy "Senior+" rozpoczęły swoją działalność od 1 stycznia 2017 roku.

Tabela 30. Świętokrzyskie Dzielne Domy powstałe w ramach Programu SENIOR-WIGOR/Senior+

L.p.	GMINA	POWIAT
1	Starachowice	starachowicki
2	Ostrowiec Świętokrzyski	ostrowiecki
3	Pilzycya, gm. Słupia Konecka	konecki
4	Opatów (powiat)	opatowski
5	Sędek, gm. Łągów	kielecki
6	Ożarów	opatowski
7	Sandomierz	sandomierski

Źródło: Opracowanie własne ROPS

³ www.senior.gov.pl

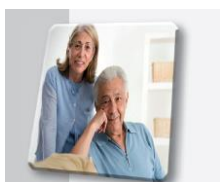
Dzienny Dom ma na celu zapewnienie wsparcia seniorom poprzez umożliwienie korzystania z oferty na rzecz aktywizacji społecznej. W ramach Programu, dofinansowanie otrzymać można w dwóch modułach: w pierwszym na utworzenie lub wyposażenie i ewentualne zapewnienie funkcjonowania dziennego domu dla osób starszych oraz w drugim na zapewnienie funkcjonowania już istniejących placówek.

Gmina Łagów, która otrzymała dofinansowanie w kwocie: 205 tys. zł. z przeznaczeniem na adaptację jednego piętra budynku w miejscowości Sędek. W Ożarowie z myślą o seniorach planowane są 2 przedsięwzięcia. 250 tys. zł władze miasta planują przeznaczyć na adaptację dla osób starszych kilku wolnych pomieszczeń w Środowiskowym Domu Samopomocy oraz stworzyć miejsce, gdzie seniorzy mogliby spędzać czas również w plenerze.

Na dalsze funkcjonowanie istniejących placówek samorządy (Starachowice, Ostrowiec Świętokrzyski, Pilzycza, Opatów) otrzymały łącznie kwotę 205 tys. zł.

Program Senior+ to wsparcie gmin w tworzeniu i prowadzeniu Dziennych Domów dla osób starszych. Jego celem jest wsparcie nieaktywnych zawodowo osób w wieku 60 plus. W Dziennym Domu Senior+ można spędzić co najmniej 8 godzin dziennie od poniedziałku do piątku. Do dyspozycji pensjonariuszy jest pomieszczenie m.in. do: wspólnych spotkań, gotowania, ćwiczeń i relaksu, z biblioteką, sprzętem RTV oraz komputerem z dostępem do internetu.⁴

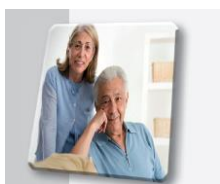
⁴http://www.wrota-swietokrzyskie.pl/polityka-spoeczna-niepelnospawnos/-/asset_publisher/1X8b/content/id/3433925

VII. PODSUMOWANIE

Rok 2016 to drugi rok funkcjonowania fakultatywnego „Świętokrzyskiego Programu na rzecz osób starszych”. Analiza sytuacji w obszarze Priorytetu I Programu wskazuje, iż o ponad 2 200 000,00 PLN (słownie: dwa miliony dwieście tysięcy) wzrosły nakłady NFZ na opiekę geriatryczną. W regionie obserwujemy wzrost liczby lekarzy geriatrów zatrudnionych na podstawie kontraktu z NFZ. Jednakże liczba geriatrów w dalszym ciągu jest znacznie mniejsza w stosunku do potrzeb. Obserwacja działań realizowanych w regionie adresowanych do osób starszych pokazuje, iż samorzady wykazują coraz większą aktywność w tym zakresie. Monitoring Programu wykazuje dalszy rozwój infrastruktury społecznej i zdrowotnej dedykowanej seniorom. Dobrym prognozykiem na kolejne lata jest wykorzystywanie przez samorzady oraz organizację pozarządowe możliwości jakie dał ogłoszony w 2016 roku konkurs w ramach Osi Priorytetowej Działanie 7.3 „Infrastruktura zdrowotna i społeczna”. W ankietach samorzady deklarują, iż planują w kolejnych latach rozwijać bazę infrastruktury dedykowanej seniorom.

Monitoring Programu za rok 2016 wykazał, iż w dalszym ciągu świętokrzyskie samorzady nie posiadają lokalnych programów działań na rzecz seniorów. Sytuacja ta może skutkować brakiem konsekwentnej długofalowej polityki na rzecz tej grupy społecznej. W związku z postępującym się procesem demograficznego starzenia się społeczeństwa określenie długofalowej strategii działania wydaje się być zadaniem niezbędnym do realizacji na wszystkich szczeblach samorządu terytorialnego. Świętokrzyski Program na rzecz osób starszych rekomendował podejmowanie działań ponadnormatywnych takich, jak np. wizyty patronażowe, asystenturę osób starszych czy też uruchamianie grup wsparcia dla opiekunów osób starszych. W regionie 32 gminy deklarują, iż świadczą na rzecz seniorów usługę jaką jest wizyta patronażowa. Zaledwie w 2 gminach funkcjonują asystenci osób starszych (Łubnice i Kluczewsko). W przypadku grup wsparcia dla opiekunów osób starszych odnotowano, iż grupa tego typu działa tylko w jednej gminie (Kazimierza Wielka). Wsparcie formalnych i nieformalnych opiekunów osób starszych to kolejne wyzwanie regionalnej polityki społecznej. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej zaplanował w 2017 roku przeprowadzenie badania społecznego pn. „Opiekunowie rodzinni osób starszych- problemy, potrzeby, wyzwania dla regionalnej i lokalnej polityki społecznej”, diagnozującego potrzeby i możliwości wsparcia adresowane do osób sprawujących opiekę nad seniorami.

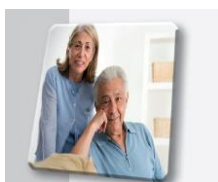
W regionie świętokrzyskim w 2016 roku nastąpił znaczny rozwój infrastruktury, gdyż w porównaniu do roku 2015 nastąpił wzrost o 21 placówek działających na rzecz osób starszych. W przeprowadzonym badaniu ankietowym samorzady wykazały, iż w 2017 roku planowane jest utworzenie 35 nowych podmiotów przez gminę i 9 przez powiat, co stanowi 16,06% ogólnego zapotrzebowania.

Monitoring Programu wykazał niską aktywność samorządów w zakresie zlecenia zadań organizacjom pozarządowym w obszarze polityki senioralnej. Załedwie 10 świętokrzyskich samorządów gminnych oraz 3 samorzady powiatowe zleciło do realizacji zadania organizacjom pozarządowym. O niewielkiej aktywności społecznej seniorów w regionie świadczy również fakty, iż załedwie w 10 gminach funkcjonują rady seniorów.

VIII. REKOMENDACJE

Analiza danych z monitoringu fakultatywnego programu na rzecz osób starszych do 2020 r. daje podstawy do sformułowania rekomendacji. Z punktu widzenia realizacji celów Programu niezbędne jest:

- rozbudowa infrastruktury społecznej i zdrowotnej dedykowanej seniorom uwzględniającej idee dezinstytucjonalizacji.
- opracowanie gminnych/powiatowych programów na rzecz osób starszych stanowiących podstawę długofalowej strategii działań na rzecz seniorów;
- rozwianie systemu opieki „wytchnieniowej” dla osób i rodzin sprawujących opiekę nad osobami starszymi;
- podejmowanie działań mających na celu rozwianie opieki geriatrycznej;
- tworzenie gminnych/powiatowych rad seniorów;
- pobudzanie aktywności społecznej seniorów m.in. poprzez włączanie ich w procesy partycypacji społecznej, tworzenie rad seniorów.
- podjęcie przedsięwzięć służących integracji międzypokoleniowej;
- promowanie zdrowego stylu życia wśród osób w podeszłym wieku ;
- rozwijanie i wspieranie systemu zorganizowanych zajęć aktywności fizycznej dla osób dorosłych i starszych;
- realizację zadań z zakresu pomocy społecznej na rzecz osób starszych we współpracy lub partnerstwie z innymi podmiotami;

- organizowanie szkoleń dla osób starszych mających na celu podniesienie ich kwalifikacji zawodowych, kompetencji osobowościowych, podniesienie poziomu ich bezpieczeństwa oraz przeciwdziałających wykluczeniu cyfrowemu;
- wspieranie organizacji pozarządowych, grup samopomocy, wolontariatu ludzi starszych;
- planowanie i organizowanie usług społecznych z uwzględnieniem potrzeb osób starszych i dostosowanie ich do potrzeb oraz możliwości osób starszych;
- upowszechnienie korzystania z usług opiekuńczych przy wykorzystaniu nowych technologii;
- wspieranie wdrożenia rozwiązań z zastosowaniem teleopieki;
- rozwój wolontariatu opiekuńczego (w tym w sąsiedztwie, w środowisku lokalnym).

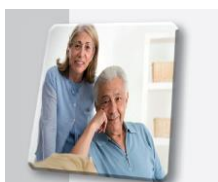

Tabela 29. Wysokość środków przeznaczonych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej skierowanych do osób starszych w 2016 r.

LP	Nazwa organizacji	Nazwa zadania	Opis realizacji zadania	Kwota
Zad. 1 Dofinansowanie działań mających na celu poprawę sprawności fizycznej i intelektualnej ludzi starszych w różnych sferach życia - w kwocie 99 500,00 PLN				
1.	Fundacja Miśka Zdziśka „Błękitny Promyk Nadziei” Ul. Armii Krajowej 9, 28-300 Jędrzejów	<i>„Ochrona interesów osób starszych- akcja informacyjna” /tryb pozakonkursowy/</i>	Głównym celem projektu było przyswojenie informacji w dziedzinie informatyki, bezpieczeństwa i wolontariatu. W ramach zadania zrealizowane zostały: zajęcia z obsługi komputera /37h/ mające na celu przede wszystkim pokonanie lęku przed korzystaniem ze sprzętu nowoczesnej technologii; wykład nt. przemocy internetowej; kurs samoobrony /37 h/, dzięki któremu beneficjenci poznali zasady radzenia sobie w sytuacjach zagrażających ich bezpieczeństwu, wolontariat senioralny- prelekcja podczas której przekazana została wiedza w jaki sposób dobra radą i pomocą wspierać innych, samemu czerpiąc z tego satysfakcję i rozwijając się /12h/; porady prawne / 6h/. Zadanie skierowane było do 20 osób będących w wieku emerytalnym pochodzących z powiatu jędrzejowskiego i kieleckiego.	6 650,00
2.	Fundacja Miśka Zdziśka „Błękitny Promyk Nadziei” Ul. Armii Krajowej 9 28-300 Jędrzejów	<i>„Przyszła pora na seniora”</i>	W ramach projektu zrealizowane zostały następujące działania: - zajęcia z arteterapii- łącznie 30 godz., - zajęcia z nordic walking- 20 godz., - warsztaty usprawniające pamięć z elementami języka angielskiego- 30 godz., - wsparcie psychologiczne- 10 godzin. Zadanie skierowane było do 25 osób starszych z terenu powiatu jędrzejowskiego.	13 500,00
3.	Polski Związek Niewidomych Okręg Świętokrzyski w Kielcach, ul. Czerwonego Krzyża 3, 25-353 Kielce	<i>Senioriada 2016 – Program zintegrowanych działań na rzecz poprawy sprawności fizycznej i intelektualnej osób starszych z dysfunkcją narządu wzroku Polskiego Związku Niewidomych z woj. św.</i>	W ramach projektu przeprowadzone zostały następujące działania: zorganizowano klub fanów książki, muzyki, filmu i teatru w postaci cyklicznych spotkań z panelami dyskusyjnymi połączyć z wyjazdami na koncerty; zorganizowane były treningi aktywności fizycznej; zorganizowano warsztaty naukowe. Oddziaływaniami objętych zostało 30 osób starszych wraz z opiekunami z terenu województwa świętokrzyskiego: powiat kielecki- grodzki i ziemski.	5 000,00
4.	Świętokrzyski Klub Amazonki” przy Świętokrzyskim Centrum Onkologii, Ul. Artwińskiego 3 C, 25-734 Kielce	<i>„ W zdrowym ciele zdrowy duch- to Amazonki 60 +”</i>	W ramach projektu przeprowadzone zostały zajęcia z rehabilitacji psychofizycznej w wymiarze 131 h oraz zajęcia na basenie / 22 wejścia/. Projekt skierowany był do Amazonek z 7 powiatów województwa świętokrzyskiego: jędrzejowskiego, koneckiego, sandomierskiego, buskiego, buskiego, staszowskiego i kieleckiego.	10 000,00

5.	Stowarzyszenie Tradycja i Nowoczesność Celiny 28, 26-035 Raków	<i>„Bądź aktywny w świętokrzyskiem. Zajęcia dla seniorów”</i>	Projekt skierowany został do 30 osobowej grupy / kobiet i mężczyzn/ z terenu województwa świętokrzyskiego / powiat staszowski i kielecki/. W ramach zadania zrealizowane zostały następujące działania: - zajęcia fizyczne/aktywizujące / zumba gold, gimnastyka 60 +, nordic walking- łącznie przeprowadzone zostały 32 h z zakresu aktywności fizycznej, - profilaktyka onkologiczna oraz ABC żywienia- 12 h	7 500,00
6.	Stowarzyszenie Wiedza i Rozwój Lipowe Pole Skarbowe Ul. Wesoła 2 26-115 Skarżysko-Kościelne	<i>„Starszy też może być sprawny”</i>	W ramach projektu zorganizowane zostały zajęcia z gimnastyki usprawniającej w wymiarze 30 h, wyjazd do teatru do Radomia oraz wycieczka do Sandomierza i okolic. Projektem objętych zostało 25 osób , mieszkańców Lipowe Pole Skarbowe oraz Lipowe Pole Plebańskie.	4 000,00
7.	Caritas Diecezji Kieleckiej Ul. Jana Pawła II 3, 25-013 Kielce	<i>„Jesień życia- edukacja seniora drogą do jego rozwoju fizycznego i intelektualnego”</i>	W ramach projektu zrealizowane zostały następujące działania: - wykłady z zakresu poradnictwa specjalistycznego / 32 h/; zajęcia z zakresu sprawności fizycznej/ 320 h/; warsztaty z zakresu usprawniania pamięci, koncentracji /36 h/; zajęcia artystyczne / 18 h/. Wsparciem zostało objętych 40 beneficjentów z trzech powiatów województwa świętokrzyskiego: M. Kielce, kieleckiego, kazimierskiego.	8 000,00
8.	Stowarzyszenie Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych „Uśmiech Seniora”, Ul. Czyżewskiego 1, 27-600 Sandomierz	<i>„Aktywizacja międzypokoleniowa osób starych, niepełnosprawnych, dzieci i młodzieży”</i>	Projekt wzięły udział 53 osoby starsze mieszkańcy Domu Pomocy Społecznej w Sandomierzu, 13 osób niepełnosprawnych Środowiskowego Domu Samopomocy w Sandomierzu, 33 dzieci ze Świetlic Socjoterapeutycznych w Sandomierzu oraz 18 uczniów z Gimnazjum w Sandomierzu. W ramach zadania zrealizowano następujące warsztaty: manualne /9 h/, kulinarno-cukiernicze / 9 h/, wyjazd poznawczo-edukacyjny do Międzygórza	4 000,00
9.	Akademicka Fundacja Staropolska Ul. Majora Jana Piwnika „Ponurego” 49 25-666 Kielce	<i>„ Apf- II edycja – model wsparcia aktywności fizycznej i intelektualnej ludzi starszych”</i>	W projekcie uczestniczyło 15 osób w wieku 60+. W ramach projektu zrealizowane zostały następujące działania: treningi EEG Biofeedback, zajęcia nordic walking, gimnastyka profilaktyczna. Ponadto przeprowadzona została wśród uczestników analiza diagnostyczna na podstawie której opracowane zostały założenia rozszerzonej koncepcji modelowej.	8 000,00
10.	Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Daleszyckiej, ul. Chopina 25, 26-021 Daleszyce	<i>„ Akademia zdrowia seniora”</i>	W ramach projektu zorganizowany został cykl 10 wędrowek dla osób starszych dla osób starszych po miejscowościach Gminy Daleszyce. Ponadto zorganizowane zostało spotkanie łączące pokolenia pod hasłem „ łączymy pokolenia” podczas którego zostały zaprezentowane dobre praktyki formalnych i nieformalnych grup, w które zaangażowały się osoby starsze. Oddziaływaniem zostało objętych ok 1000 osób.	14 500,00

**RAPORT Z MONITORINGU
ŚWIĘTOKRZYSKIEGO PROGRAMU NA RZECZ OSÓB STARSZYCH
ZA 2016 ROK**

11.	Fundacja Szansa dla Niewidomych z siedzibą ul. Kameralna 1/30, 03-406 Warszawa	<i>„Komputer przyjazny niewidomym seniorom- III Edycja”</i>	W ramach projektu zorganizowane zostało szkolenie komputerowe z wykorzystaniem programu udźwiękwiającego i powiększającego system komputera- Giude dla 15 seniorów niewidomych i słabowidzących z województwa świętokrzyskiego z terenu 7 powiatów/ ostrowiecki, kielecki grodzki, kielecki ziemski, starachowicki, włoszczowski, skarżyski, sandomierski po 12 godzin dla 3 grup.	7000,00
12.	Stowarzyszenie Bezpieczny Dom Ul. I-go Maja 57, 25-511 Kielce	<i>„Dofinansowanie działań mających na celu poprawę sprawności fizycznej i intelektualnej ludzi starszych w różnych sferach życia”</i>	W ramach projektu zrealizowane zostały następujące działania: zajęcia taneczne / 32 zajęć/, arteterapia /32 h/, warsztaty fotograficzne /16 h/, udzielono specjalistycznej, holistycznej pomocy indywidualnej w wymiarze 48 h. łącznie w zajęciach wzięło udział ok 50 osób. Podczas dyżurów w punkcie konsultacyjnym wsparciem objęto 42 osoby.	8 000,00
13	Fundacja Perspektywy i Rozwój, ul. Dworcowa 19, 28-340 Sędziszów	<i>„ Senior & Joga”</i>	W ramach projektu zorganizowany został kurs jogi dla 15 osób starszych w Centrum Promocji Zdrowia Taraska położonym w Sulejowskim Parku Krajobrazowym	3 350,00
RAZEM				98 879,05 zł

Źródło: Opracowanie własne ROPS

**RAPORT Z MONITORINGU
ŚWIĘTOKRZYSKIEGO PROGRAMU NA RZECZ OSÓB STARSZYCH
ZA 2016 ROK**

IX. ZAŁĄCZNIK I- Rozmieszczenie infrastruktury dedykowanej seniorom w regionie świętokrzyskim w powiatach.

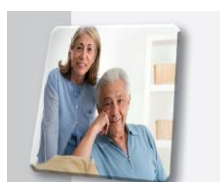
POWIAT	DOM POMOCY SPOŁECZNEJ	RODZINNY DOM POMOCY	DZIENNY DOM POMOCY	ŚRODOWISKOWY DOM SAMOPOMOCY	ZAKŁAD OPIEKUNCTWA LECZNICZEGO	MIESZKANIA CHRONIONE/ WSPOMAGANE/ AKTYWIZUJĄCE	WYPOŻYCZALNIA SPRZĘTU REHABILITACYJNEGO	KLUB SENIORA	UNIwersYTET TRZECIEGO WIEKU	DZIENNY DOM SENIORA	PORADNIA GERIATRYCZNA	INNE	RAZEM
BUSKI	1	1	-	2	-	2	2	2	1	-	1	3	15
JĘDRZEJOWSKI	-	1	1	2	1	2	1	2	1	-	-	1	12
KAZIMIERSKI	1	-	-	1	1	-	-	1	-	-	-	1	5
KIELECKI	4	1	-	6	3	4	-	9	2	1	-	1	31
M.KIELCE	1	4	2	2	1	4	2	11	2	-	-	-	29
KONECKI	-	-	-	1	1	-	-	-	1	1	-	2	6
OPATOWSKI	-	-	-	3	-	2	2	3	1	1	1	-	13
OSTROWIECKI	-	-	-	-	1	-	1	6	1	1	-	-	10
PIŃCZOWSKI	-	-	-	1	1	-	-	2	1	-	-	-	5
SANDOMIERSKI	2	-	-	3	1	1	1	7	1	-	1	-	17
SKARŻYSKI	1	-	1	1	2	1	1	3	1	-	-	-	11
STARACHOWICKI	2	3	-	2	-	-	1	4	1	1	-	-	14
STASZOWSKI	1	-	-	2	2	-	-	2	1	-	1	-	9
WŁOSZCZOWSKI	1	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	3
RAZEM	14	10	4	26	14	16	12	53	14	5	4	8	180

X. ZAŁĄCZNIK II– Wykaz placówek świadczących pomoc osobom starszym z terenu województwa świętokrzyskiego stan na 31.12.2016 rok.

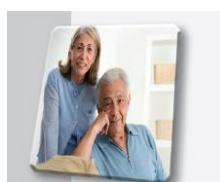
	DOM POMOCY SPOŁECZNEJ	ORGAN PROWADZĄCY
POWIAT BUSKI		
1	Rataje Słupskie 39b, 28-133 Pacanów	POWIAT
POWIAT KAZIMIERSKI		
2	Dom Opieki dla Osób Starszych w Morawianach, Morawiany 2, 28-512 Bejsce	GMINA
POWIAT KIELECKI		
3	Dom Seniora Aktywni Zawsze, ul. Peryferyjna 15, 25-562 Kielce	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA /FUNDACJA WIĘŻ POKOLEŃ/
4	Wola Kopcowa, ul. Kopcówki 3, 26-001 Masłów	PODMIOT PRYWATNY
5	Osiny 54B, 26-015 Pierzchnica	PODMIOT PRYWATNY
6	Dom Seniora "Zielone Niwy", Niwy 20J, 26-021 Daleszyce	PODMIOT PRYWATNY
7	Dom Seniora im. Sue Ryder, ul. Szkolna 36, 26-015 Pierzchnica	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA /FUNDACJA DOM SENIORA IM. SUE RYDER/
POWIAT SANDOMIERSKI		
8	Skwirzowa 38, 27-670 Łoniów	POWIAT I ORGANIZACJA POZARZĄDOWA /FUNDACJA SADYBA/
9	ul. Czyżewskiego 1, 27-600 Sandomierz	POWIAT
POWIAT SKARŻYSKI		
10	Całodobowy dom opieki "Liliowy Dworek" łączna 87a, 26-140 łączna	PODMIOT PRYWATNY
POWIAT STARACHOWICKI		
11	Kałków Godów 88, 27-225 Pawłów	POWIAT
12	ul. Wójtowska 62, 27-230 Brody	PODMIOT PRYWATNY
POWIAT STASZOWSKI		
13	Pęcławice Górne 23, 28-210 Bogoria	GMINA
POWIAT WŁOSZCZOWSKI		
14	Wola Czaryska 92, 29-145 Secemin	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA /STOWARZYSZENIE WSPIERANIA INICJATYW CHARYTATYWNYCH IM. MATKI TERESY Z KALKUTY/

	RODZINNY DOM POMOCY	OGRAŃ PROWADZĄCY
POWIAT BUSKI		
1	Komorów 56, 28-133 Pacanów	GMINA
POWIAT JĘDRZEJOWSKI		
2	Tarnawa 41, 28-340 Sędziszów	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA /CARITAS DIECEZJI KIELECKIEJ/
POWIAT KIELECKI		
3	ul. Kruszelnickiego 76B, 25-669 Kielce	GMINA
4	ul. Kruszelnickiego 76C, 25-669 Kielce	GMINA
5	ul. Kruszelnickiego 76D, 25-669 Kielce	GMINA
6	Ul. Kolonia 11, 25-819 Kielce	GMINA
7	Kostomłoty Pierwsze, ul. Maciejówka 1, 26-085 Miedziana Góra	PODMIOT PRYWATNY
POWIAT STARACHOWICKI		
8	Rodzinny Dom Opieki dla Osób Starszych "Helena" Mirzec-Majorad 19, 27-220 Mirzec	PODMIOT PRYWATNY
9	ul. Szydłowska 10, 27-215 Wąchock	PODMIOT PRYWATNY
10	ul. Radomska 70, 27-200 Starachowice	POWIAT

	DZIENNY DOM POMOCY	ORGAN PROWADZĄCY
POWIAT JĘDRZEJOWSKI		
1	ul. 11-go Listopada 113B 28-300 Jędrzejów	GMINA
POWIAT KIELECKI		
2	Dom Dziennego Pobytu przy Domu Pomocy Społecznej ul. Jagiellońska 76, 25-734 Kielce	GMINA
3	Ośrodek Wsparcia Dziennego dla Osób Chorych na Alzheimer, Al. Legionów 5, 25-035 Kielce	GMINA
POWIAT SKARŻYSKI		
4	ul. Zielna 12, 26-110 Skarżysko-Kamienna	GMINA

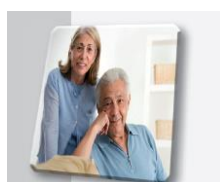

	ŚRODOWISKOWY DOM SAMOPOMOCY	ORGAN PROWADZĄCY
POWIAT BUSKI		
1	Świniary 25, 28-131 Solec Zdrój	GMINA
2	ul. Rehabilitacyjna 5, 28-100 Busko-Zdrój	GMINA
POWIAT JĘDRZEJOWSKI		
3	ul. 11-go Listopada 113B, 28-300 Jędrzejów	GMINA
4	ul. Kwiatowa 14, 28-340 Sędziszów	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA /CARITAS DIECEZJI KIELECKIEJ/
POWIAT KAZIMIERSKI		
5	ul. Partyzantów 29, 28-500 Kazimierza Wielka	POWIAT
POWIAT KIELECKI		
6	Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi ul. Dygasińskiego 12, 26-020 Chmielnik	GMINA
7	Wola Jachowa 136, 26-008 Górno	GMINA
8	Caritas Diecezji Kieleckiej ul. Jana Pawła II 3 Środowiskowego Domu Samopomocy typu C ul. Urzędnicza 16a, 25-013 Kielce	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA /CARITAS DIECEZJI KIELECKIEJ/
9	Środowiskowy Dom Samopomocy typu C ul. Krzemionkowa 1, 25-750 Kielce	GMINA
10	Józefina 58, 26-070 Łopuszno	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA /FUNDACJA Z UŚMIECHEM/
11	ul. Gajowa 3, 26-080 Mniów	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA /CARITAS DIECEZJI KIELECKIEJ/
12	Brudzów 45, 26-026 Morawica	GMINA
13	ul. Częstochowska 85, 26-065 Piekoszów	GMINA
POWIAT KONECKI		
14	Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy ul. Stanisława Staszica 6, 26-220 Stąporków	POWIAT
POWIAT OPATOWSKI		
15	ul. Henryka Sienkiewicza 5, 27-500 Opatów	GMINA
16	ul. Kleparz 1, 27-515 Tarłów	GMINA
17	ul. Markiewicza 25, 27-530 Ożarów	GMINA

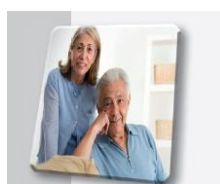
POWIAT PIŃCZOWSKI		
18	ul. Polna 48, 28-400 Pińczów	POWIAT
POWIAT SANDOMIERSKI		
19	Kleczanów 91a, 27-641 Obrazów	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA /SANDOMIERSKIE STOWARZYSZENIE POMOCY OSOBOM Z UPOŚLEDZENIEM UMYŚLOWYM/
20	ul. Katedralna 5, 27-600 Sandomierz	GMINA
21	ul. Szkolna 8, 27-630 Zawichost	GMINA
POWIAT SKARŻYSKI		
22	ul. Tysiąclecia 22, 26-110 Skarżysko-Kamienna	POWIAT
POWIAT STARACHOWICKI		
23	ul. Reja 10, 27-200 Starachowice	GMINA
24	ul. Zielna 12, 26-110 Skarżysko-Kamienna	GMINA
POWIAT STASZOWSKI		
25	ul. Kościuszki 37, 28-230 Połaniec	GMINA
26	ul. Wschodnia 13, 28-200 Staszów	GMINA

	ZAKŁAD OPIEKUŃCZO-LECZNICZY	ORGAN PROWADZĄCY
POWIAT JĘDRZEJOWSKI		
1	ul. Dworcowa 6, 28-340 Sędziszów	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA /CARITAS DIECEZJI KIELECKIEJ/
POWIAT KAZIMIERSKI		
2	ul Partyzantów 12, 28-500 Kazimierza Wielka	POWIAT
POWIAT KIELECKI		
3	ul. Kielecka 1-3, 26-020 Kielce	GMINA
4	Bilcza, ul. Osikowa 4, 26-026 Morawica	GMINA
5	ul. Czarnowska 2a, 26-065 Piekoszów	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA /CARITAS DIECEZJI KIELECKIEJ/

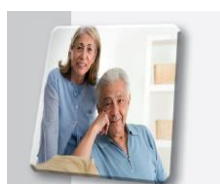
6	Osiny 54B, 26-015 Pierzchnica	PODMIOT PRYWATNY
POWIAT KONECKI		
7	ul. Gimnazjalna 41, 26-200 Końskie	POWIAT
POWIAT OSTROWIECKI		
8	ul. Szymanowskiego 11, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	POWIAT
POWIAT PIŃCZOWSKI		
9	ul. Armii Krajowej 22, 28-400 Pińczów	POWIAT
POWIAT SANDOMIERSKI		
10	ul. Szkolna 12, 27-660 Koprzywnica	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA /STOWARZYSZENIE NA RZECZ OSÓB Z CHOROBA ALZHEIMERA/
POWIAT SKARŻYSKI		
11	Ul. Ekonomii 4, 26-110 Skarżysko-Kamienna	POWIAT
12	Centrum Opiekuńczo-Pielęgnacyjne "Anna" ul. Kościelna 16a, 26-115 Skarżysko-Kościelne	PODMIOT PRYWATNY
POWIAT STASZOWSKI		
13	Koniemłoty ul. Ks. Romana Kotlarza 9, 28-200 Staszów	PODMIOT PRYWATNY
14	Kurozwęki, ul. Kościelna 4, 28-200 Staszów	POWIAT

	MIESZKANIA CHRONIONE/ WSPOMAGANE/AKTYWIZUJĄCE	ORGAN PROWADZĄCY
POWIAT BUSKI		
1	Zborów 112, 28-131 Solec Zdrój	POWIAT
2	Piasek Wielki, 28-136 Nowy Korczyn	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA /CARITAS DIECEZJI KIELECKIEJ/
POWIAT JĘDRZEJOWSKI		
3	ul. Przypkowskiego 68, 28-300 Jędrzejów	GMINA
4	ul. Mieszka I 14/4, 28-300 Jędrzejów	GMINA
POWIAT KIELECKI		
5	ul. Kazimierza Wielkiego 35a, 25-633 Kielce	GMINA

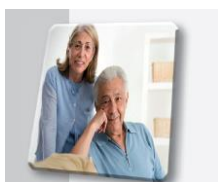
6	ul. Kazimierza Wielkiego 35b, 25-633 Kielce	GMINA
7	ul. Leszczyńska 37, 25-321 Kielce	GMINA
8	ul Jagiellońska 76, 25-734 Kielce	GMINA
9	ul. Szkolna 36, 26-015 Pierzchnica	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA /FUNDACJA DOM SENIORA IM. SUE RYDER/
10	ul. Czarnowska 2a, 26-065 Piekoszków	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA /CARITAS DIECEZJI KIELECKIEJ/
11	ul. Białego Zagłębia 1, 26-060 Chęciny	POWIAT
12	Podzamcze 46, 26-060 Chęciny	POWIAT
POWIAT OPATOWSKI		
13	Zochcinek 42, 27-500 Opatów	POWIAT
14	Nieskurzów Nowy 110, 27-552 Baćkowice	POWIAT
POWIAT SANDOMIERSKI		
15	ul. Czyżewskiego 1, 27-600 Sandomierz	POWIAT
POWIAT SKARŻYSKI		
16	ul. Wileńska 33, 26-110 Skarżysko-Kamienna	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA /DOM MIŁOSIĘDZIA PRZY PARAFII MATKI BOŻEJ OSTROBRAMSKEJ/

	WYPOŻYCZALNIA SPRZĘTU REHAB.	ORGAN PROWADZĄCY
POWIAT BUSKI		
1	Al. Mickiewicza 27, 28-100 Busko-Zdrój	POWIAT
2	ul. Kościelna 17, 28-133 Pacanów	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA /CARITAS DIECEZJI KIELECKIEJ/
POWIAT JĘDRZEJOWSKI		
3	ul. Mikołaja Reja 5, 28-362 Nagłowice	GMINA
POWIAT KIELECKI		
4	ul. 1-go Maja 196, 25-614 Kielce	GMINA
5	ul. Żelazna 35, PCUM Kielce	POWIAT

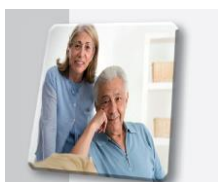

POWIAT OPATOWSKI		
6	ul. Szpitalna 4, 27-500 Opatów	POWIAT
7	ul. H. Sienkiewicza 17, 27-500 Opatów	POWIAT
POWIAT OSTROWIECKI		
8	ul. Focha 5, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA /STOWARZYSZENIE NA RZECZ WSPIERANIA HOSPICIUM IM. JANA PAWŁA II/
POWIAT SANDOMIERSKI		
9	ul. Opatowska 10, 27-600 Sandomierz	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA /CARITAS DIECEZJI SANDOMIERSKIEJ/
POWIAT SKARŻYSKI		
10	ul. Apteczna 7, 26-110 Skarżysko-Kamienna	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA /STOWARZYSZENIE RODZIN I PRZYJACIÓŁ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH/
POWIAT STARACHOWICKI		
11	al. Jana Pawła II, 27-200 Starachowice	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA /CARITAS DIECEZJI RADOMSKIEJ/
POWIAT WŁOSZCZOWSKI		
12	ul. Wiśniowa 10, 29-100 Włoszczowa	POWIAT

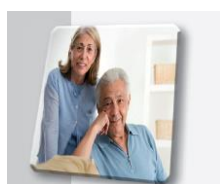
	KLUB SENIORA	ORGAN PROWADZĄCY
POWIAT BUSKI		
1	ul. Grotta 3, 28-100 Busko-Zdrój	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA /STOWARZYSZENIE "KLUB SENIORA"/
2	ul. Kazimierza Wielkiego 15, 28-130 Stopnica	GMINA
POWIAT JĘDRZEJOWSKI		
3	ul. 11-go Listopada 113B, 28-300 Jędrzejów	GMINA
4	ul. 11-go Listopada 33, 28-300 Jędrzejów	GMINA
POWIAT KAZIMIERSKI		
5	ul. Rynek 16, 28-520 Opatowiec	POWIAT

POWIAT KIELECKI		
6	ul. Armii Krajowej 18a, 26-060 Chęciny	GMINA
7	ul. 1 Maja 6, 26-020 Chmielnik	GMINA
8	Józefina 58, 26-070 Łopuszno	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA /FUNDACJA Z UŚMIECHEM/
9	ul. Urzędnicza 11a, 26-085 Miedziana Góra	GMINA
10	ul. Spacerowa 7, 26-026 Morawica,	GMINA
11	ul. Szkolna 2, Bilcza, 26-026 Morawica	GMINA
12	ul. Częstochowska 66, 26-065 Piekoszów	GMINA
13	Skrzelczyce 101, 26-015 Pierzchnica	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA /STOWARZYSZENIE CENTRUM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ/
14	ul. Perłowa 1, 26-052 Nowiny	GMINA
MIASTO KIELCE		
15	ul. Stanisława Kostki 4a, 25-341 Kielce	GMINA
16	ul. Konopnickiej 5, 25-329 Kielce,	GMINA
17	UL. Żeromskiego 44, 25-370 Kielce	GMINA
18	ul. Jana Nowaka Jeziorańskiego 75, 25-433 Kielce	GMINA
19	ul. Miodowa 7, 25-553 Kielce	GMINA
20	ul. Hoża 39, 25-618 Kielce	GMINA
21	ul. Urzędnicza 3, 25-729 Kielce	GMINA
22	ul. Tujowa 2, 25-209 Kielce	GMINA
23	ul. Naruszewicza 23, 25-628 Kielce	GMINA
24	ul. Mała 17/4, 25-379 Kielce	GMINA
25	Aleja Legionów 5, 25-035 Kielce	GMINA
POWIAT OPATOWSKI		
26	Instytucja Kultury "Zamek Krzyżtopór w Ujeździe" ul. Rynek 1, 27-570 Iwaniska	GMINA

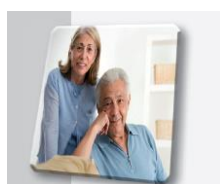

27	Klub Emerytów w Ożarowie, 27-530 Ożarów	GMINA
28	ul. Rynek 2, 27-515 Tarłów	GMINA
POWIAT OSTROWIECKI		
29	ul. Sandomierska 26A, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA /AGENCJA ROZWOJU LOKALNEGO/
30	os. Stawki 45, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA /OSIEDLOWY DOM SPOŁECZNY/
31	ul. Ostrowiecka 12, 27-425 Waśniów	PODMIOT PRYWATNY
32	ul. Wspólna 6, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA /OSIEDLOWY DOM KULTURY/
33	ul. Niewiadoma 19, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	PODMIOT PRYWATNY
34	Janowice, 27-425 Waśniów	PODMIOT PRYWATNY
POWIAT PIŃCZOWSKI		
35	ul. Piłsudskiego 2a, 28-400 Pińczów	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA /STOWARZYSZENIE EMERYTÓW, RENCISTÓW I INWALIDÓW/
36	ul. Szkolna 1, 28-440 Działoszyce	PODMIOT PRYWATNY
POWIAT SANDOMIERSKI		
37	Nowy Kamień 52, 27-600 Sandomierz	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA /STOWARZYSZENIE KLUB SENIORA/
38	Zajeziórze, 27-650 Samborzec,	PODMIOT PRYWATNY
39	Bogoria Skotnicka, 27-650 Samborzec	PODMIOT PRYWATNY
40	Skotniki, 27-650 Samborzec,	PODMIOT PRYWATNY
41	Szewce, 27-650 Samborzec	PODMIOT PRYWATNY
42	ul. Armii Krajowej 1, 27-600 Sandomierz	GMINA
43	Wilczyce 174, 27-612 Wilczyce	GMINA
POWIAT SKARŻYSKI		
44	Klub Seniora Emeryt w Bliżynie, filie: Mroczków, Sorbin, Odrawążek	GMINA
45	ul. Słowackiego 25, 26-110 Skarżysko-Kamienna	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA /STOWARZYSZENIE ZŁOTA PRZYSTAŃ/

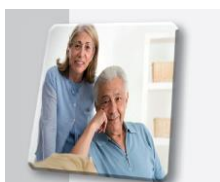
46	ul. Bodzentyńska 18, 26-130 Suchedniów	GMINA
POWIAT STARACHOWICKI		
47	ul. Złota 1, 27-200 Starachowice	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA /STOWARZYSZENIE KLUB SENIORA "ZŁOTA MAJÓWKA"/
48	ul. Żytnia 31, 27-200 Starachowice	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA /SPÓŁDZIELCZY DOM KULTURY/
49	ul. Wojska Polskiego 9, 27-200 Starachowice	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA /SPÓŁDZIELCZY DOM KULTURY/
50	al. Armii Krajowej 28, 27-200 Starachowice	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA /SPÓŁDZIELCZY DOM KULTURY
POWIAT STASZOWSKI		
51	ul. Ruszczańska 23, 28-230 Połaniec	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA /STOWARZYSZENIE KLUB SENIORA „MEGAWAT”/
52	ul. Kilińskiego 20, 28-200 Staszów	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA /STOWARZYSZENIE KLUB SENIORA „RADOŚĆ ŻYCIA”/
POWIAT WŁOSZCZOWSKI		
53	ul. Macierzy Szkolnej 1, 29-105 Krasocin	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA /STOWARZYSZENIE KLUB SENIORA/

	UNIwersytet Trzeciego Wieku	ORGAN PROWADZĄCY
POWIAT BUSKI		
1	Al. Mickiewicza 22, 28-200 Busko Zdrój	GMINA
POWIAT JĘDRZEJOWSKI		
2	ul. Armii Krajowej 9, 28-300 Jędrzejów	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA /STOWARZYSZENIE JĘDRZEJOWSKI UNIwersytet TRZECIEGO WIEKU/
POWIAT KIELECKI		
3	Rynek 15, 26-006 Nowa Słupia	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA /STOWARZYSZENIE JĘDRZEJOWSKI UNIwersytet TRZECIEGO WIEKU GÓRY ŚWIĘTOKRZYSKIE/
4	ul. Armii Krajowej 18a, 26-060 Chęciny	GMINA
5	ul. Seminaryjska 28A, 25 - 372 Kielce	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA /STOWARZYSZENIE ŚWIĘTOKRZYSKI UNIwersytet TRZECIEGO WIEKU/
6	Al. Tysiąclecia Państwa Polskiego 20, 25 - 314 Kielce	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA /STOWARZYSZENIE KIELECKI UNIwersytet TRZECIEGO WIEKU/
POWIAT KONECKI		
7	ul. Piłsudskiego 103, 26-220 Stąporków	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA /STOWARZYSZENIE UNIwersytet TRZECIEGI WIEKU SENIORADA/

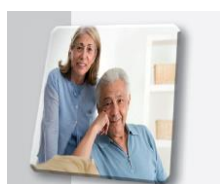
POWIAT OPATOWSKI		
8	ul. H. Sienkiewicza 17, 27-500 Opatów	POWIAT
POWIAT OSTROWIECKI		
9	ul. Akademicka 2, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA /WYŻSZA SZKOŁA BIZNESU I PRZEDSIĘBIORCZOŚCI/
POWIAT PIŃCZOWSKI		
10	ul. Piłsudskiego 2a, 28-400 Pińczów	GMINA
POWIAT SANDOMIERSKI		
11	ul. Schinzla 13a, 27-600 Sandomierz	GMINA
POWIAT SKARŻYSKI		
12	ul. Słowackiego 25, 26-110 Skarżysko-Kamienna	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA /STOWARZYSZENIE TRZECIEGO WIEKU AKTYWNI/
POWIAT STARACHOWICKI		
13	ul. Armii Krajowej 28, 27-200 Starachowice	ORGANIZACJA POZARZĄDOWA /STOWARZYSZENIE STARACHOWICKI UNIwersytet TRZECIEGO WIEKU/
POWIAT STASZOWSKI		
14	ul. Szkolna 14, 28-200 Staszów	GMINA

	DZIENNY DOM SENIORA	ORGAN PROWADZĄCY
	POWIAT KIELECKI	
1	Sędek 63, 26-025 Łągow	GMINA
	POWIAT KONECKI	
2	Pilczyca, 26-234 Słupia Konecka	GMINA
	POWIAT OPATOWSKI	
3	ul. Szpitalna 4, 27-500 Opatów	GMINA
	POWIAT OSTROWIECKI	
4	ul. H. Sienkiewicza 70, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	GMINA ORAZ ORGANIZACJA POZARZĄDOWA /FUNDACJA POMOCNA DŁOŃ/
	POWIAT STARACHOWICKI	
5	ul. Armii Krajowej 28, 27-200 Starachowice	GMINA

	PORADNIA GERIATRYCZNA	ORGAN PROWADZĄCY
	POWIAT BUSKI	
1	Oddział Geriatryczny w Samodzielnym Publicznym Zespole Opieki Zdrowotnej w Busku Zdroju ul. Bohaterów Warszawy 67, 28-200 Busko-Zdrój	POWIAT
	POWIAT OPATOWSKI	
2	ul. Szpitalna 4, 27-500 Opatów	POWIAT
	POWIAT SANDOMIERSKI	
3	Centrum Medyczne Rokitek, ul. Rokitek 41A, 27-600 Sandomierz	PODMIOT PRYWATNY
	POWIAT STASZOWSKI	
4	Oddział Geriatryczny Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Staszowie ul. 11-go Listopada 78, 28-200 Staszów	POWIAT

	INNE	ORGAN PROWADZĄCY
	POWIAT BUSKI	
1	Dom Pomocy Rodzinnej "Przystań" Skotniki Duże 92; Świetlica Wielopokoleniowa os. Świerczewskiego 17, 28-200 Busko-Zdrój	GMINA
2	WTZ Akademia Pomysłu Bidziny 142, 27-532 Wojciechowice	ORGANIZACJA POZRZĄDOWA /STOWARZYSZENIE AKADEMIA POMYSŁU/
3	Dom Pomocy Rodzinnej, Przystań-Skotniki Duże 92, 28-100 Busko-Zdrój	PODMIOT PRYWATNY
	POWIAT JĘDRZEJOWSKI	
4	Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów ul. Jasnowskiego 3a, 28-366 Małogoszcz	ORGANIZACJA POZRZĄDOWA /STOWARZYSZENIE EMERYTÓW I RENCISTÓW/
	POWIAT KAZIMIERSKI	
5	Dom Opieki dla Osób Starszych Caritas Diecezji Kieleckiej, Morawiany 2, 28-512 Bejsce	GMINA
	POWIAT KIELECKI	
6	Dom Opieki Rodzinnej ul. Kard. S. Wyszyńskiego 2, 26-015 Pierzchnica	PODMIOT PRYWATNY
	POWIAT KONECKI	
7	Polski związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Zarząd Rejonowy w Stąporkowie, ul. Piłsudskiego 73, 26-220 Stąporków	ORGANIZACJA POZRZĄDOWA /POLSKI ZWIĄZEK EMERYTÓW, RENCISTÓW I INWALIDÓW/
8	Dom Dziennego Pobytu ul. Armii Krajowej 22, 26-200 Końskie	GMINA

XI. SPIS TABEL

Tabela 1. Seniorzy 65+ w województwie świętokrzyskim według gmin i powiatów na podstawie danych GUS w latach 2012-2015	7
Tabela 2. Świętokrzyskie podmioty lecznicze udzielające świadczenia zdrowotne w oparciu o kontrakt z NFZ w 2016 roku.....	13
Tabela 3. Świętokrzyscy lekarze geriatry oraz rehabilitanci działający w oparciu o kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia w 2016 roku	16
Tabela 4. Liczba placówek działających na rzecz osób starszych na terenie woj. świętokrzyskiego stan na 31.12.2016r.....	17
Tabela 5. Deklarowane utworzenie placówek w 2017 roku.....	19
Tabela 6. Placówki świadczące usługi rehabilitacyjne „otwarte instytucje” w regionie świętokrzyskim na przestrzeni lat 2015-2016.....	20
Tabela 7. Przeprowadzone wizyty patronażowe dla osób zależnych w podeszłym wieku w 2016 roku	22
Tabela 8. Realizacja projektów z zakresu profilaktyki, ochrony zdrowia, rehabilitacji dla osób starszych w 2016 roku	26
Tabela 9. Realizacja przedsięwzięć służących integracji międzypokoleniowej przez samorządy gminne w regionie świętokrzyskim w 2016 roku	28
Tabela 10. Zadania publiczne zlecone organizacjom pozarządowym w 2016 roku.....	30
Tabela 11. Udział w szkoleniach/warsztatach w 2016 roku	31
Tabela 12. Współpraca lub partnerstwo z innymi podmiotami w regionie świętokrzyskim w 2016r	33
Tabela 13. Wolontariat, asystenci, grupy wsparcia w funkcjach opiekuńczych nad seniorami dla rodzin lub opiekunów w 2016 roku	35
Tabela 14. Kampanie edukacyjne zorganizowane w 2016 roku mające na celu marginalizację osób starszych	37
Tabela 15. Szkolenia oraz kursy zorganizowane dla osób starszych ogółem.....	38
Tabela 16. Szczegółowe zestawienie zorganizowanych szkoleń oraz kursów dla osób starszych w 2016 roku w świętokrzyskich gminach.....	38
Tabela 17. Szczegółowe zestawienie dot. programów uprawniających do zniżek seniorów funkcjonujących na poziomie samorządów gminnych w 2016 roku.....	41

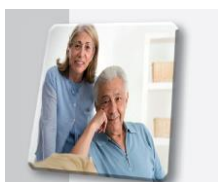

Tabela 18. Planowane utworzenie teleopieki.....	42
Tabela 19. Realizacja projektów z zakresu profilaktyki, ochrony zdrowia, rehabilitacji dla osób starszych w 2016 roku	43
Tabela 20. Realizacja przedsięwzięć służących integracji międzypokoleniowej przez samorządy gminne w regionie świętokrzyskim przez powiaty regionu świętokrzyskiego w 2016 roku	44
Tabela 21. Zadania publiczne zlecone przez powiaty organizacjom pozarządowym w 2016 roku	45
Tabela 22. Udział pracowników powiatowych centrów pomocy rodzinie w szkoleniach/warsztatach w 2016 roku	45
Tabela 23. Współpraca lub partnerstwo powiatu z innymi podmiotami w regionie świętokrzyskim w 2016 roku	46
Tabela 24. Wolontariat oraz grupy wsparcia w funkcjach opiekuńczych nad seniorami dla rodzin lub opiekunów w powiatach w 2016 roku	47
Tabela 25. Działania mające na celu promowanie form aktywnego spędzania czasu wolnego i zdrowego trybu życia podjęte przez powiaty w 2016 roku	48
Tabela 26. Szkolenia oraz kursy zorganizowane dla osób starszych ogółem.....	48
Tabela 27. Szczegółowe zestawienie zorganizowanych szkoleń oraz kursów dla osób starszych w 2016 roku	49
Tabela 28. Partnerzy projektu „Świętokrzyska Karta Seniora”	52
Tabela 29. Wysokość środków przeznaczonych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej skierowanych do osób starszych w 2016r.....	59
Tabela 30. Świętokrzyskie Dienne Domy powstałe w ramach Programu SENIOR-WIGOR/Senior+	54

SPIS MAP

Mapa 1. Seniorzy 65+ w województwie świętokrzyskim na podstawie danych GUS za rok 2015...5

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Osoby starsze korzystające z pomocy i wsparcia OPS w 2016 r

Wykres 2. Osoby starsze korzystające z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w 2016 r. w województwie świętokrzyskim.....

